

Vaertlinck *contact*

Tijdschrift van de genealogische en heemkundige kring Vaertlinck vzw - Willebroek

Vaertlinck *contact*

Abonnement: 20 euro door storting op ondervermeld rekeningnummer

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Secretariaat

Vaertlinck vzw | p.a. René Pattyn | Molenweg 24 | B-2830 Willebroek

Contact

tel. GSM 0477 266 537 | rene.pattyn@telenet.be | www.vaertlinck.be

Praktische gegevens

Ondernemingsnummer 0881.351.205

IBAN BE94 7512 0635 5214 | BIC AXABBE22

Erkende culturele vereniging Willebroek: culw083

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen

Bestuursleden

Annie Van Dessel (Voorzitter)

Jan Peeters (Ondervoorzitter)

Gust Van Auwenis (Ere-voorzitter)

René Pattyn (Secretaris)

Guido Van Humbeeck (Penningmeester)

Leon Bernaerts

Natalie Geuens

Rik Van der kriecken

Vaertlinck vzw is lid van

Colofon

Op de cover

De Boerenkrijg, oude schoolkaart van uitgeverij Bossaerts (België)

Editie

Jaargang 18 | nr. 2 | april-mei-juni 2023

Werkten mee aan dit nummer

Leon Bernaerts
René Pattyn
Fons De Bondt
Jan Peeters
Alfons Verbeeck
Annie Van Dessel
Wouter en Etienne De Boeck

Vormgeving

Natalie Geuens

Eindredactie

Annie Van Dessel
René Pattyn

Verantwoordelijke uitgever

Annie Van Dessel
Voorzitter
Tisseltsesteenweg 92
B-2830 Willebroek

Redactieadres

Molenweg 24
B-2830 Willebroek
info@vaertlinck.be
www.vaertlinck.be

ISSN 1782-2785

Koninklijke Bibliotheek van België - Wettelijk depot nr. D/2011/12484/5

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten of beeldmateriaal kan slechts gebeuren mits schriftelijke toelating van de auteur en vermelding van het tijdschrift Vaertlinck Contact, jaargang en nummer. Elke auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.

Voorwoord

Beste lezers,

We kregen eindelijk na het koude en natte voorjaar een echt lenteweertje. We moesten er wel lang op wachten. Iedereen fleurde op... Deden jullie ook mee aan "maai-mei-niet"? om alle mogelijke insecten alle kansen te geven?

De Willebroekse kunstacademie vierde eind mei hun 40ste verjaardag. Proficiat!

Wij zijn volop onze bibliotheek aan het reorganiseren. Dus in het najaar, ter plaatse, nog veel meer leesplezier voor u.

Ondertussen werken we met enkelen verder aan grotere projecten. We blijven zoeken, wroeten en bewerken in onze eigen archieven. Gelukkig krijgen we af en toe gewaardeerde hulp van enkele van onze trouwe leden. Hiervoor onze hartelijkste dank!

Noteer alvast dat ons documentatiecentrum, zoals gebruikelijk in juli/augustus, gesloten is. Voor dringend onderzoekwerk openen we onze deur na afspraak.

Op 10 september a.s. grote feestelijkheden in Blaasveld.

700 jaar parochie wordt er dan gevierd. Ga eens langs!

Veel leesgenot en een zalige deugddoende zomer gewenst!

De redactie

Inhoud

Borggravenbroek (2)	2
Een naamgenoot als Pauselijke Zoeaaf	4
Mannen met ballen	6
Pastors te Blaasveld	8
Een timmerman uit Willebroek	15
Brouwersgeslacht Lamot (1)	18
1823: gemeentebesturen	23
Mijnenjager M924 Primula	27
Broederschap des Heilig Cruijs in Blaasveld	29
Gevangene nr.56: Jacques Ochs	34
Ere- en steunende leden	36
Advertenties	37

Een heerlijkheid in Heindonk (deel II)

Antoon Frans kreeg nochtans van hetzelfde laken een broek want bij zijn dood in 1738 werd er in zijn nadeel beslag gelegd op onder andere de hoeve Kaecxberg in Heindonk wegens achterstel op een rente van 14.400 gulden! Antoon Frans Charliers en Theresia Barbara Josepha Gielis-Hujoel hadden een dochter Marie Caroline Isabelle en twee mannelijke nakomelingen.

Lambert Antoine (°1711 +1744), ridder en raadsheer bij de Raad van Brabant, mocht zich heer van Odomont noemen. Hij was een bekend jurist die onder andere madame de Châtelet bijstond, de maîtresse van de Franse filosoof Voltaire. De tweede zoon, Guillaume Joseph Charliers (°1713 x1747 +1774), mocht zijn naam verlengen met 'de Borchgravenbroeck'. Hij huwde in 1747 gravin Louise Françoise Christine Charlotte de Wynants (°1725 x1747 +1756), dochter van graaf Pierre Melchior Henri (°1691 x1724 +1727) en kleindochter van Goswin Arnould de Wynants met wie Guillaumes vader het proces tegen Frans Anneessens had gevoerd. De moeder van Louise was Catharine Pangaerde (°1705 +1747). Het is door de onbesuisde financiële activiteiten van Guillaume Joseph dat Borchgravenbroeck uiteindelijk voor de familie zou verloren gaan en dat de heerlijkheid Borchgravenbroeck bij de heerlijkheid Heyndonck gevoegd werd.

Guillaume Joseph Charliers de Borchgravenbroeck was schepen in Brussel van 1756 tot 1761 en schatbewaarder van de stad van 1767 tot zijn dood in 1774. Hij was bovendien surintendant (directeur) van het kanaal Brussel-Willebroek van 1761 tot 1766. In 1761 was hij gecontacteerd door Karel van Loreinen, toenmalig gouverneur van de Oostenrijkse Nederlanden, om de leiding van de Muntschouwburg op zich te nemen. De gouverneur was een kunstminnend man die er alles aan deed om Brussel 'grandeur' te geven. De slecht draaiende Muntschouwburg was een doorn in het artistiek oog van Karel van Loreinen. Hoewel Guillaume Joseph Charliers de Borchgravenbroeck zich regelmatig in de 'grand monde' bewoog was hij niet echt een uitgesproken kunstkenner. Hij was dus alles behalve voorbereid op de functie van theaterdirecteur. Charliers had echter grote plannen met de schouwburg. Om te beginnen moest het theater uitgebreid worden. Te dien einde wilde hij overgaan tot de aankoop van de eigenlijke theaterzaal (eigendom van de familie de Meeûs), van het huis vóór de Munt en van de herberg genaamd 'de Spaansche Catte'. Hij wilde alles financieren door de uitgifte van aandelen, rekenend op de interesse van kunstminnend Brussel. Al vlug bleek dat geld ophalen langs de uitgifte van acties onmogelijk was. De voortvarende Charliers besloot dan maar zelf tot de aankoop van de gebouwen over te gaan voor een totaalprijs van 75.000 gulden. De heer van Borchgravenbroeck was nu eigenaar van het 'Grand Théâtre' beter gekend als 'La Monnaie' of 'De Munt'. Hij had 10.000 gulden contant gestort, verder had hij een hypotheek genomen op de gebouwen en de rest moest hij gedurende 6 jaar afbetalen met jaarlijkse stortingen. Charliers bleef ondanks de zware investeringen verder geloven in zijn project: het 'Grand Théâtre' laten uitgroeien tot een van de bekendste schouwburgen van Europa. Hij engageerde de beste artiesten, de bekendste decorontwerpers, de grootste 'costumiers'. Al vlug begreep iedereen en uiteindelijk ook Charliers dat de

schouwburg nooit zelfbedruipend kon worden als men geen beroep kon doen op subsidies van de overheid. Karel van Loreinen, de man die Charliers in het Muntavontuur 'gestort' had, deed wel enkele demarches bij keizerin Maria Theresia om zijn protegé te helpen maar meer dan een kleine tegemoetkoming kwam er niet. Voor de geruïneerde Guillaume Joseph Charliers de Borchgravenbroeck was zijn korte mecenasperiode na 3 jaar voorbij. Hij verloor een groot deel van zijn familiefortuin en pas in 1785, dat is 11 jaar na zijn dood, konden zijn nakomelingen een einde maken aan het betalen van zijn nog uitstaande schulden. De zoon van Guillaume Joseph, namelijk Simon Benoit Joseph Charliers (x1751 +1784), heer van Buisseret en later ook van Odomont en Borchgravenbroeck, in 1751 gehuwd met Thérèse Pipenpoy (°1730 x1751 +1780), dochter van Jacques Jean (+1732) en van Isabelle Jacqueline van Papenbrouke, kreeg de twijfelachtige eer om ook de heerlijkheid Borchgravenbroeck van de hand te doen.

Het was gravin Elisabeth Catharina de Groesbeek (°1730 +1785), vrouwe van Heindonk, die in 1780 de heerlijkheid Borchgravenbroeck kocht voor 777 gulden.

De relatief lage prijs kan verklaard worden door het feit dat de interessante hoeve Kaecxberg en bijhorende gronden niet meer tot het patrimonium behoorde. Bovendien was op het einde van de 18de eeuw het investeren in heerlijkheden financieel weinig interessant geworden door de 'verlichte' reglementeringen van 'keizer - koster' Jozef II. Borchgravenbroeck werd echter niet bij de heerlijkheid Heindonk gevoegd. Beide bleven min of meer onafhankelijk van elkaar bestaan, weliswaar onder dezelfde vrouwe of heer en uiteraard behorende tot dezelfde parochie. Dit hield in dat de heren en vrouwen van Heindonk voor het verhef van Borchgravenbroeck nog altijd naar de heer van Rumst moesten en voor het verhef van de rest van Heindonk naar Brussel.

De laatste heer van Borchgravenbroeck was markies Charles Lidwine Marie de Croix d'Heuchin (°1760 +1832), tevens heer van Heindonk en neef van de eerder genoemde gravin Elisabeth Catharina de Groesbeek. Hij was de zoon van markies François Alexandre Louis de Croix d'Heuchin (°1725) en van gravin Marie Anne Françoise de Groesbeek (°1729+1762). Charles Lidwine was majoor van een Frans infanterieregiment en bovendien député in de Franse Assemblée voor het graafschap Artois. Doordat

Charles Lidwine de Croix

Borchgravenbroeck en Heindonk sinds 1780 van één heer afhingen en Heindonk groter was dan Borchgravenbroeck begon de naam te vervagen zodat de Croix op de duur hem niet eens meer vermeldde in zijn titels.

Tot 1795, het jaar dat het ancien régime ophield te bestaan, leefden twee delen van Heindonk dus onder verschillende jurisdicties, mogelijk de oorzaak van de historische, soms nog voelbare, concurrentie tussen 'die van de Bergen' en 'die van 't Dorp'.

De kinderen de Groesbeek. Van Inr. Jacques François, Anne Marie Françoise, Elisabeth Catherine

Een naamgenoot als Pauselijke Zoeaaf

In de 19de eeuw, meer bepaald in de periode 1860-1870 werden de Pauselijke Staten in hun bestaan bedreigd.

Paus Pius IX zag zich genoodzaakt om een beroep te doen op vrijwilligers in de hoop zijn gebied te beschermen voor ongewenste indringers.

Het zou een leger van vrijwilligers worden omdat de schatkist er niet op voorzien was een beroepsleger te onderhouden. Dit leger zou later benoemd worden als de Pauselijke Zoeaven.

Ook in België vertrokken er heel wat jongemannen naar Rome om de Paus te gaan dienen. Wie waren deze vrijwilligers en welk waren de belangrijkste beroepen?

De meest voorkomende beroepen zijn deze van "cultivateur" en "laboureur" (landbouwers), "ouvrier" (arbeiders), "tisserand" (wevers), "étudiant" (studenten), "domestique" (knechten), "employé" (bedienden) en "journalier" (dagloners).

Er wordt vastgesteld dat de grootste aantallen landbouwers, arbeiders, wevers, studenten en knechten voorkomen rond de jaren 1866-1867.

Dit is het moment waarop ook het aantal Zoeaven die vanuit België vertrokken, piekten.

Uit de regio van Willebroek vertrokken er uit de omliggende gemeenten volgende aantallen:

Blaasveld: 1	Boom: 1	Bornem: 1	Breendonk: 1
Heffen: 1	Mechelen: 35	Niel: 3	Opdorp: 2
Puurs: 1	Schelle: 1	Sint-Amands: 2	Temse: 5

Mijn naamgenoot:

†
De man dien wij ten grave dragen was een kristen van één stuk, een weergalooze echtgenoot en vader, een door iedereen geacht burger.

Hij hoorde den hulpkreet van Paus Pius IX en zijn "hoog kristen zijn", joeg hem onversaagd naar d'eeuwige stad om er te strijden, te lijden en, moest het zijn, te sterven voor de rechten van Paus en Kerk.

Zijn huiselijke leuze was "Vrouw en kinderen gelukkig maken", schoone leuze die hij heel zijn leven getrouw bleef. Ook zullen zijn kinderen, als een eerewacht, bij zijn sterfbed staan en bij zijn afscheiden zijnen lof verkonden en bittere tranen storten; aardsche loon, voorbode van den eeuwigden!

Brave man, bij uw heengaan zal iedereen U loven en prijzen om al het schoone van uw voorbeeldig leven en de rechtvaardige God zal U toeien met de kroon der onsterfelijkheid die hij zijne trouwe dienaren beloofde.

Lieve kinderen en klein-kinderen, ik verlaat U om voor eeuwig in God gelukkig te zijn. Ik zal U met moeder van in den hemel beschermen. Vergeet ze niet zij die hier beneden voor U zooveel gedaan hebben. Gedenk ons in uwe sacrificiën en dagelijksche gebeden.

Barmhartige Jezus geef hem de eeuwig rust.
(100 dagen afl.).

Drukk. A. De Paep, Kerkstr., 12, St. Amandsberg.

Uw Wil, o Heer, geschiede!

†

BID VOOR DE ZIEL

VAN MIJNHEER

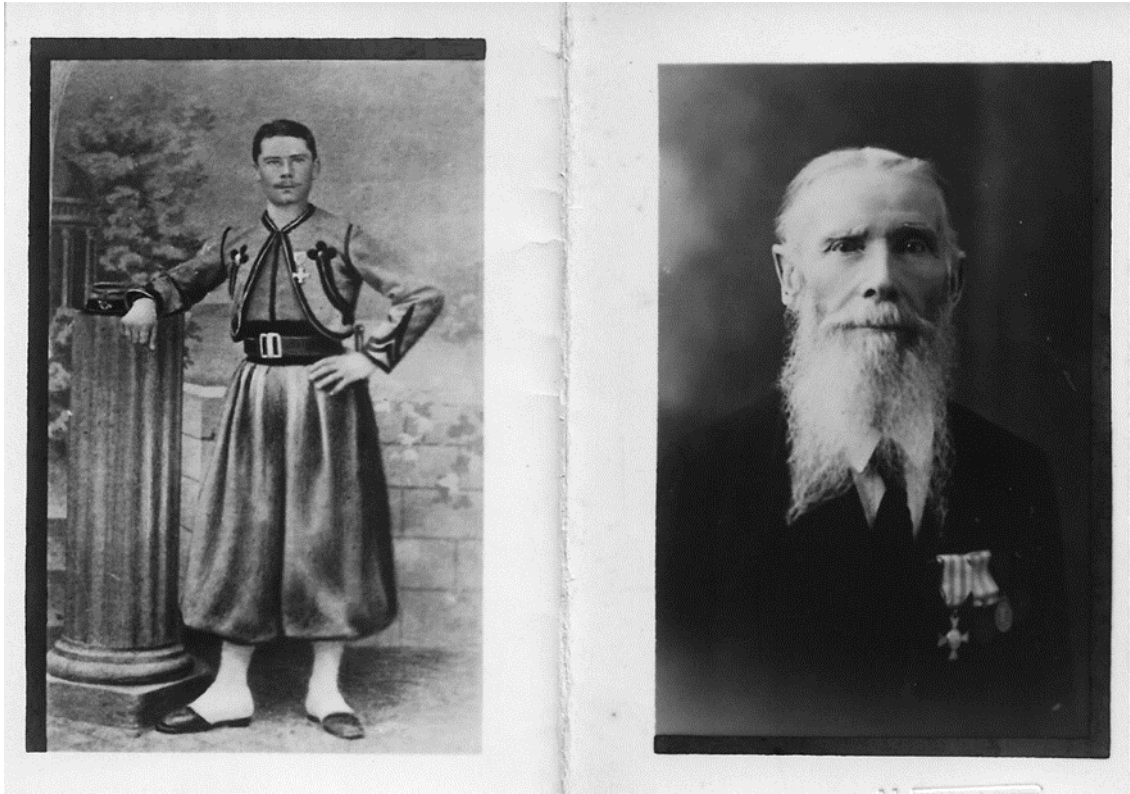
Carolus-Ludovicus Pattyn

WEDUWNAAR VAN MEVROUW

HORTENSIA HUTSE

*Oud Pauselijk Zouaaf,
vereerd met het Kruis van den slag te Mentana
en Medalie Beni Merenti,
Gepensioneerd staatsbediende,
vereerd met
de Nijverheidsmedalies van 1e en 2e Klas,
Lid van den Kring
en van den Bond van het H. Hart.*

geboren te Zomergem, den 30 September 1845,
en zeer godvruchtig in den Heer ontslapen te
St.-Amandsberg, den 12 November 1932 ontvangen
hebbende al de Rechten onzer Moeder de H. Kerk.

Buitenzijde doodsprentje Carolus-Ludovicus Pattyn. Archief René Pattyn

Carolus-Ludovicus Pattyn, weduwnaar van mevrouw Hortensia Hutse. Oud Pauselijke Zouaaf, vereerd met het Kruis van den slag te Mentana en Medaille Beni Merenti (Bene Merenti is latijn voor verdienstelijke persoon). Deze onderscheiding werd in het leven geroepen door Paus Pius IX (1846-1847) en was oorspronkelijk een kruis ter beloning van een militaire verdienste (nvdv). Gepensioneerd staatsbediende vereerd met de Nijverheidsmedalies van 1^e en 2^e Klas. Hij werd geboren te Zomergem, 30 september 1845 en overleed te Sint-Amandsberg op 12 november 1932. Afbeelding van het Kruis van de slag van Mentana (De campagne en de slag bij Mentana (Italië) had plaats op 3 november 1867. De strijd ging tussen Italiaanse vrijwilligers onder leiding van Giuseppe Caribaldi, enerzijds, en Franse en Pauselijke troepen, anderzijds.

Het regiment *Zuavi Pontificio* (Pauselijke Zoeaven) bestond uit ongehuwde *rooms-katholieke* mannen, vrijwilligers tussen 16 en 40 jaar oud. De meesten tekenden voor een diensttijd van twee jaar, sommige tekende bij of melden zich later terug aan.

Tijdens de volledige tijd van de Kerkelijke Staat (1860-1870) hebben ongeveer 11.000 man dienst gedaan bij de Zoeaven. Het regiment telde in 1868 4.592 manschappen, waaronder:

Nederlanders: 1.910	Fransen: 1.301	Belgen: 686	Roemenen: 157
Canadezen: 135	Ieren: 101	Pruisen: 87	Engelsen: 50
Spanjaarden: 32	Duitsers: 22	Zwitsers: 19	Amerikanen: 14
Napolitanen: 14	Polen: 12	Schotten: 10	Oostenrijkers: 7
Portugezen: 6	Toscanen: 6	Maltezen: 3	Russen: 2

Alle bevelen werden in het Frans gegeven.

De Franse generaal De Lamoricière voerde het pauselijk leger aan, later werd hij opgevolgd door de Franse luitenant-kolonel Athanase, baron de Charette de la Contrie (1832-1911).

De Slag bij Mentana (Italië), 3 november 1867. Foto: Google.

Geraadpleegde werken:

Pauselijke Zoeaven, een kwantitatieve benadering – Universiteit Gent. Promotors: Prof. Dr. J. ART, Drs. T. BUERMAN. Commissaris: Prof. Dr M. VAN MELKEBEEK. Scriptie voorgelegd voor het behalen van de graad van Master in de Geschiedenis door Kevin VAN HUFFEL. Academiejaar 2007-2008.
Wikipedia: nl.wikipedia.org/wiki/Pauselijke_Zoeaven.

René Pattyn

Mannen met ballen

Testikels – “Kleine getuigen” in de Romeinse rechtszaal
Auteur: Enne Koops (1978-† jan. 2023)
9 augustus 2022
Romeinse Rijk/Taalgeschiedenis/Trivia (Historiek)

Avocado's – cc

Het woord testikel, een mannelijke zaadbal, betekent letterlijk “kleine getuig”. Deze term danken we aan een bijzonder Romeins gebruik uit de Oudheid.

Mannen met ballen

Wanneer twee Romeinse mannen elkaar een officiële belofte deden of eed zwoeren, pakten ze ter bevestiging elkaars klokkenspel vast. Ook was het in de Romeinse tijd gebruikelijk dat mannen, voordat ze de rechtbank binnen gingen om een getuigenis af te leggen, hun rechterhand op hun balzak legden ten teken dat ze een betrouwbaar getuigenis zouden afleggen.

Ruïnes van een Romeins gebouw in Spanje – cc

Het “Nederlandse” begrip testikel – dat minstens sinds 1595 in onze taal voorkomt – is dan ook direct afgeleid van het woord *testiculus*, wat letterlijk “kleine getuige” betekent. *Testiculus* is een verkleinwoordje van *testis*, getuige. In de ogen van de Romeinen waren de zaadballen van de man dus de “kleine getuigen” van mannelijke geloofwaardigheid en betrouwbaarheid. Als je een echte en viriele man was, had je ballen en daar mocht je dan best fijntjes op gewezen worden. Had je daarentegen geen ballen – vanwege een castratie (een Romeinse volksstraf voor ontrouw) of misgeboorte -, dan mocht je als Romein niet getuigen in de rechtszaal.

Ook termen als testament (laatste wilsbeschikking) en testimonium (een getuigschrift bij voltooiën van een cursus of opleiding), zijn afgeleid van het Latijnse *testis*.

Leg je hand in mijn lies

Het Romeinse gebruik van de hand op of rond de genitaliën te leggen bij een eed, kwam overigens ook al voor in de tijd van de Bijbel, getuige het Oude Testament. Op twee plekken in het Bijbelboek Genesis wordt hiervan melding gemaakt. In Genesis 24:2 vraagt Abraham zijn knecht Eliëzer: “Leg je hand in mijn lies” (Nieuwe Bijbelvertaling), bij het zweren van een eed. Het woord “lies” is hier gebruikt als eufemisme voor de voortplantingsorganen en staat symbool voor levenskracht en nakomelingen. Verbrak iemand na deze handeling zijn eed, dan riep hij een vloek af over zijn nageslacht.

En in Genesis 47:29 (NBV) zegt Israël (Israël was de nieuwe naam van aartsvader Jacob) tegen zijn zoon Jozef, op zijn sterfbed:

“Als je het goed met me voorhebt, leg dan je hand in mijn lies en geef mij blijk van je liefde en trouw: zweer dat je me niet in Egypte begraaft.”

Andere verklaring testikel

Er is overigens nog een andere etymologie mogelijk, zo stelt althans onderzoeker Michael Quinion, voor de connectie tussen testikel en het Latijnse *testis*. Het Latijnse woord *testis* is vermoedelijk afgeleid van een Indo-Europees woord dat 'drie' betekent.

Waarom? Omdat er in een rechtszaak drie partijen nodig zijn: twee partijen die (elkaar) aanklagen en een rechterlijke partij. Als dit werkelijk het geval is, is de verbinding testikel en testis niet de enig mogelijke etymologische verklaring.

Avocado

De naam van de ons bekende vrucht "avocado", die aan de Azteekse taal ontleend is, is ook afgeleid van (het Azteekse woord voor) testikel. Deze naamgeving heeft vooral met de vorm van de avocado te maken en heeft verder geen "diepere" betekenis.

De zaadbal(len) eraf

In de Middeleeuwen dachten "medici" dat er uit de rechterbal mannelijke zaadcellen kwamen, terwijl de linkerbal voor meisjes zorgde. Om die reden kwam het voor dat mannen hun linkerbal eraf sneden ofwel afhakten. Zo waren ze "gegarandeerd" van een mannelijke nakomeling, mocht hun vrouw zwanger worden natuurlijk.

Bron: Historiek

Bewerking: Annie Van Dessel

Pastors te Blaesvelt

Nota van de redactie:

Naar aanleiding van 700 jaar Sint-Amandus parochie publiceert *Vaertlinck Contact* enkele artikels over deze parochie.

Wie was Sint-Amandus? (*)

Hij werd geboren in Herbage (Zuid-Frankrijk) omstreeks 594. Hij leefde vijftien jaar als kluizenaar in de omgeving van de Kathedraal van Bourges. Van daaruit vertrok hij naar Rome waar hij tot missie-bisschop werd gewijd. Hij werd verbannen door Koning Dagobert I en trok naar Vlaanderen waar hij een groot aantal kerken en kloosters zoals de Sint-Pieters- en Sint-Baafsabdij in Gent oprichtte.

Hij overleed in 675 of 684 in Elnon (nu Saint-Amand-des-Eaux).

Hij is patroonheilige van de wijnhandelaars, bierbrouwers, apothekers en herbergiers. Hij werd aangeroepen tegen verlamming, jicht, reuma, koorts, stuipen, huidaandoeningen, epilepsie, e.a. Zijn feestdag wordt gevierd op 6 februari.

(*) Jo CLAES, Alfons CLAES, Kathy VINCK: *Sanctus* meer dan 500 heiligen herkennen. Uitgeverij KOK – Davidsfonds/Leuven, 2002, ISBN 90-806883-3-3.

De “parochus” van de “parochia” Blaesvelt

In 1323 wordt de Sint-Amanduskerk van “Blaesfelde” (Blaersvelt – Blaesvelt) als oorspronkelijke bidplaats van Rudolf Pipenpoy¹ opgericht ter ere van het Heilig Kruis, nu 700 jaar geleden.

Maar in de godsdienstige wereld zijn er de laatste decennia veel veranderingen en aanpassingen gebeurd.

Vroeger kregen de parochiale pastoors talrijke zaken op te lossen die nu praktisch volledig zijn verdwenen.

De gelovigen zijn minder godsdienstig dan vroeger en hierdoor worden kerken ook voor andere doeleinden gebruikt.

De wekelijkse missen bestaan nog enkel op de zon- en feestdagen. De in-de-weekse morgenmissen waarna de toekomstige communicanten en vormelingen (Mechelse Catechismus) de lessen volgden, gebeuren nu ook anders.

De vroegere zielenherders brachten destijds bij de zieken en ouderen, de hostie of het Heilig Oliesel aan huis, en de misdienaars waren steeds paraat!

Doopsels, huwelijken en diensten voor overledenen gebeuren ook op andere manieren! Maar we leven nu eenmaal in een andere tijdsperiode!

Laten we de vroegere Blaesveltse kerkbedienaars chronologisch overlopen.

Pastoors te Blaesvelt:

1525: **Petrus Ab Horreo, alias Van der Schueren** (ab = van der; horreum = schuur), pastoor van 1525 tot 1574, gedurende 49 jaar.

1595: Bedienaar van de parochie **Joannes Nicolai**, tot 1598, pastoor te Willebroeck.

1598: **Rudolphus Muyden**: bedienaar in Blaesvelt tot 1601 en pastoor te Willebroeck.

1601: **Dominicus Schenkelins**, pastoor in Willebroeck en bedienaar in Blaesvelt tot 1615.

1616: **Paulus Stappaerts**: pastoor in Blaesvelt.

1618: **Franciscus Tuldenuis**: aangesteld als pastoor in Blaesvelt in 1619.

1625: Bedienaar **Andreas Antoni**: van 1625 tot 1636.

1636: **Joannes Van Wanghen**: geboren te Tienen, pastoor van 1636 tot 1688, en voorheen van 1634 te Capellen.

Hij overleed na 52 jaar dienst, op 26 januari 1688 als jubilaris. Zijn grafsteen staat nu buiten de kerk aan de deur van de sacristie, maar oorspronkelijk begraven binnen in het koor. Opschrift: Vinit hic in Blaesvelt usque ad annum 1688, quo obiit Jubilarius pastoratus, die 26 januarii. Sepultus in choro, sub hac epitaphio.

Hij was de eerste die onze parochieregisters begon in te schrijven.

1688: Bedienaar is geweest (Deservitor fuit pro tempore) in Blaesvelt: **Bartholomeus Gooris**, pastoor in Willebroeck.

1688: **Adrianus Mommaerts**: van Mechelen, pastoor van 1688 tot 1701. Hij stierf in december 1701.

1702: **Henricus Van Vorselaar**: pater minderbroeder, bedienaar van de parochie vanaf 14 januari 1702. Even later in 1702 wordt **Simon Nicolaus Van Roy**, uit Rotselaar pastoor.

1723: **Dominicus Andreas Damin** uit Brussel wordt pastoor in Blaesvelt.

In deze periode kende de parochie Blaesvelt verschillende bedienaars-helpers: in 1734 **Van Baelen** (Capillanus Carmelitarum in Willebroeck); in 1740 **Delban**, plaatsvervangend pastoor te Willebroeck.

1744: **Ferdinandus Josephus Brion**: uit Grimberghe, pastoor te Blaesvelt van 16 januari 1744, eerder onderpastoor te Sint-Pieters-Leeuw. Overleden op 16 juli 1781 op 73-jarige ouderdom.

1781: **Jacobus Snaegels**: geboren in Brussel, pastoor te Blaesvelt van 6 oktober 1781; overleden op

¹Rudolf (Roelof) Pipenpoy: zoon van Willem Pipenpoy, baljuw van Gaasbeek (= Lennik) en was zelf Maarschalk van Brabant en heer van Blaesfelde. Rudolf was de broer van Wouter, Jan en Reynier. Zijn dochter Margaretha zou eveneens een rol spelen in de Blaesveltse geschiedenis (www.blaesveld.be/gekeurd.html 11.02.19.)

10 oktober 1808 op 66-jarige ouderdom.

Hij was de pastoor ten tijde van de Franse Revolutie. Zijn grafsteen is nog steeds te zien achter het hoogkoor buiten de kerk.

1808: **Franciscus Van der Poorten**: pastoor van 1808 tot mei 1818, eerder enkele weken geholpen door **J.B. Ermens**, pastoor in Willebroeck.

In 1809 wordt Franciscus bedreigd met gevangenis omdat hij na de eredienst de gebeden voor Napoleon niet wil zingen.

1818: **Joannes Franciscus Vranken**, onderpastoor in Willebroeck, bedienaar in Blaesvelt van mei tot eind juni 1818.

Jan B. Egrix, geboren te Mechelen op 21 augustus 1792 en priester gewijd te Mechelen op 12 november 1814. Onderpastoor in Boom, is pastoor geweest in Blaesvelt van juni 1818 tot november 1836.

1836: **Fred Joannes Claessens**, pastoor in Heffen, bedienaar in Blaesvelt van november 1836 tot 29 december 1836.

Joannes Baptistus Van den Bergh: geboren te Antwerpen 15 februari 1801, priester geweest in Blaesvelt van 22 december 1836 tot 14 november 1854.

Hij stierf in Mechelen op 23 oktober 1871 op 70-jarige ouderdom. Begraven te Blaesvelt op 26 oktober 1871.

Joannes-Baptiste Egrix († 1858).

1854: **Joannes Everaerts**: geboren te Zoutleeuw op 9 juli 1803, onderpastoor in Blaesvelt van 16 november 1833 tot 15 november 1854, naderhand bedienaar-pastoor in Blaesvelt vanaf 29 december 1854. Hij stierf in Blaesvelt op 24 januari 1863 (zie links achter de kerk).

1863: **Josephus Benedictus Pelgrims**: geboren in Aarschot op 21 maart 1818, pastoor van 26 maart 1863. Overleden 5 juni 1876.

1876: **Felix Xaverius De Pauw**: van Ruysbroeck, pastoor van september 1876 tot 30 oktober 1889 († 1900).

1889: **Dionysius Pittoors** (ook Desiderius), geboren te Herenthals op 10 juli 1848, priester gewijd den 23ste december 1871.

Onderpastoor in Meerhout op 9 februari 1872 en onderpastoor te Herselt. Pastoor te Blaesvelt op 24 december 1889 tot 1903. Overleden te Blaesvelt op 4 februari 1903 (akte BS Blaesvelt overlijden nr 3-1903).

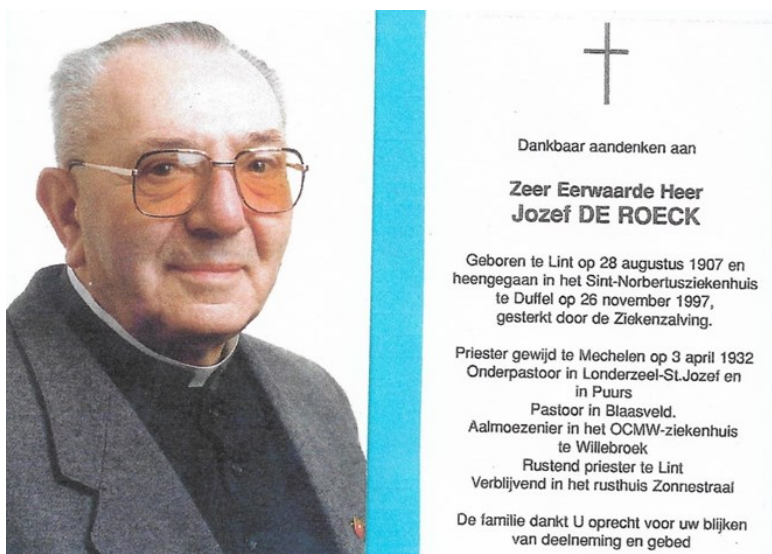

- 1903: **Franciscus Rumoldus Anthonis**²: geboren te Mechelen 10 januari 1857, priester gewijd te Mechelen op 3 juni 1882.
 Pastoor te Blaesvelt van 20 februari 1903.
 Overleden op 1 september 1924 te Antwerpen (zie rechts achter de kerk).
- 1924: **Pieter Jan Lodewijk Van der Eycken**: geboren te Waanrode (Kortenaken), pastoor van Blaesvelt van 1924 tot 1936.

Factuur op zegel opgemaakt door pastoor Lodewijk Van der Eycken voor kerkelijke diensten

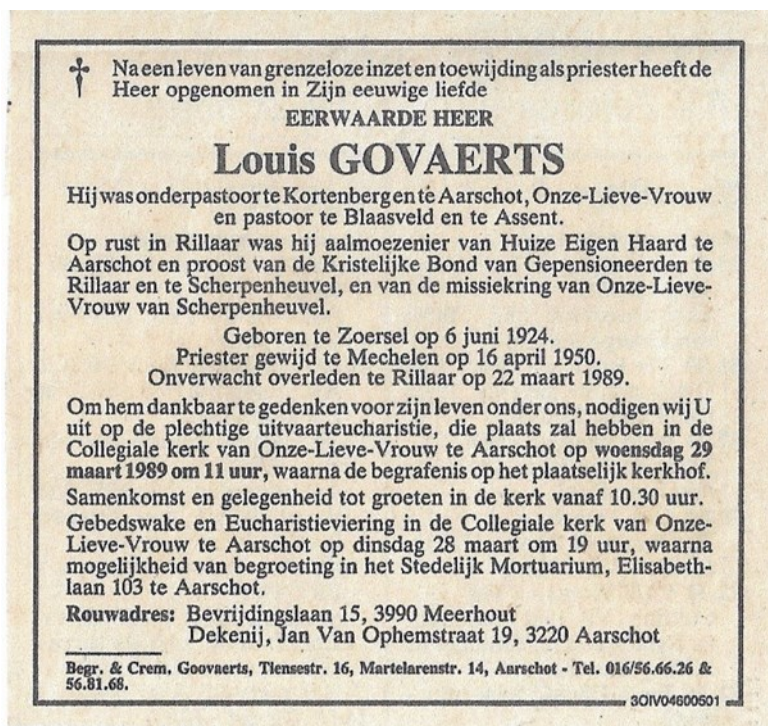
- 1936: **Jan-Baptist Golvers**: geboren te Bonheiden, pastoor te Blaesveld van 1936 tot 1950. Overleden 1979.
- 1951: **Jozef De Roeck**: geboren te Lint op 28 augustus 1907.
 Hij werd te Mechelen priester gewijd op 3 april 1932. Onderpastoor te Londerzeel Sint-Jozef op 11 april 1932 en onderpastoor te Puurs van september 1936 tot januari 1951. Pastoor van Blaesveld van 4 februari 1951 tot 1962. Overleden te Duffel 26 november 1997.

Jozef De Roeck († 1997).

²Zie ook *Vaertlinck Contact*, nr. 1-2023, pag. 5-9.

- 1962: **Petrus Jozef Van Messem:** geboren te Zemst op 2 maart 1920 en priester gewijd op 27 mei 1945. Hij werd op 26 juni 1945 onderpastoor in de Sint-Willebrordus parochie te Nijlen en in november 1962 pastoor van Blaasveld tot 1972.
Jan Golvers († 1979).
- 1972: **Louis Govaerts:** geboren te Zoersel op 6 juni 1924, priester gewijd te Mechelen op 16 april 1950. Pastoor van Blaasveld van 1972 tot 1977, nadien te Assent.
Vooraleer hij pastoor werd te Blaasveld, was hij onderpastoor te Kortenberg en Aarschot. Overleden te Rillaar op 22 maart 1989.

- 1977: **Georges Suykens:** geboren te Hingene (Eikevliet) op 3 mei 1942. Priester gewijd te Mechelen op 28 juni 1968. Onderpastoor te Blaasveld van 1968 tot 1977, waarna hij pastoor werd tot 2013 bij zijn overlijden.
In 2000 werd hij ook pastoor van Heindonk.
Overleden te Mechelen op 8 februari 2013 en begraven te Blaasveld op 16 februari 2013 (grafsteen rechts van de kerk achter het hoog koor).

Wie Weet? Was dat onze laatste zielenherder?

Eerwaarde Heer

† **Joris SUYKENS**

Priester gewijd op 28 juni 1968
in de Onze-Lieve-Vrouw over de Dijlekerk te Mechelen

Onder-Pastoor van de Sint-Amandusparochie
te Blaasveld sinds 1968

Pastoor van de Sint-Amandusparochie
te Blaasveld sinds 1977

Pastoor van de Sint-Jan Baptistparochie
te Heindonk sinds 2000

zoon van Jules(†) en Julia(†) Suykens-Goossens

geboren te Hingene op 3 mei 1942
en godvruchtig overleden in het A.Z. Sint-Maarten
te Mechelen op 8 februari 2013,
gesterkt door de Heilige Sacramenten der zieken.

Aandenken aan
E.H. Joris SUYKENS

Onderpastoors te Blaesvelt:

- 1804: **Petrus Verlinden**: kwam in 1804 als eerste onderpastoor in dienst te Blaesvelt.
- 1833: **Joannes Everaerts**: geboren te Zoutleeuw op 9 juli 1803, onderpastoor van 16 november 1833 tot 15 november 1854, naderhand bedienaar-pastoor vanaf 29 december 1854. Hij stierf te Blaesvelt op 24 januari 1863.
- 1855: **Egidius Knaeps (ook Egidius)**: van Geel, van 1855 tot 1861 († 1870).
- 1861: **Josephus Huypens**: van Geel, van 1861 tot 1870 († 1886).
- 1870: **Joannes De Herdt**: van Viersel, in 1870 tot 1876 († 1892).
- 1876: **Aloïsius Cremers**: van Geel, van 16 oktober 1876 tot 1883 († 1895).
- 1883: **Joannes Baptist Loomans**: van Beerse, van 1884 tot 1893.
- 1893: **Renatus (René) Arents** (ook Remigius): geboren te Pollaere (= Ninove) op 13 maart 1865. Priester gewijd op 31 augustus 1892 († 1912).
Onderpastoor te Blaesvelt van 29 mei 1893. Overleden op 20 oktober 1912, begraven in Blaesvelt.
Jan-Baptist Loomans († 1929).
- 1912: **Henricus Daniëls**: geboren te Schilde, onderpastoor van 11 november 1912 tot 1920 († 1971).
- 1920: **Augustinus Van Eyck**: geboren te Kasterlee, onderpastoor van 1920 tot 1924.
- 1925: **Petrus Aerts**: geboren te Minderhout, onderpastoor van 1925 tot 1945.

Na Wereldoorlog II

- **Petrus Van den Bosch**: scheutist.
- **Alfons Borghijs**: geboren te Breendonk 23 augustus 1921.
Priester gewijd te Mechelen op 28 april 1946. Medepastoor te Blaesveld van 1946 tot 1952. Nadien medepastoor te Putte van 1952 tot 1989. Overleden te Putte op 5 december 1989.

Van in zijn jeugd voelde hij zich door de goede God uitgenodigd en door zijn christen ouders aangesproken om de weg te gaan van de Heer Jezus, een weg om mensen van dienst te zijn. Dag aan dag, gedurende 43 jaren, waarvan 37 jaren in onze St.-Niklaasparochie te Putte «Zalig zij, die Jezus' Naam belijden, die om Zijn Naam willen lijden, die zuiver en blij zich gans aan Zijn liefde wijder «Wees als een rots, stevig en onwankelbaar, waarop mensen hun huis kunnen bouwen.» Een gelijkenis van de Heer Jezus, die hij reëel wilde maken voor al zijn dierbaar Gods huis, een huis van gebed, waar men luistert naar Gods stem, gezellig samen aan 's Heren Tafel. Zijn parochiehuis, bruisend van dagelijks leven voor al wat jong en oud beroert en bezig houdt zijn levenswerk. De priester met zijn volk samen onderweg, verwachtend uitkijkend naar 's Heren Komst. Zijn laatste Witte Donderdag voelde hij het Laatste Avondmaal en de Heer heel dichtbij. Een laatste recollectiedag om te bidden, om stil te luisteren en met confraters samen te zijn. Toen nam de hemelse Vader hem bij Zich om voor altijd te delen in Zijn vrede en vreugde. Dank U wel, priester van de Heer voor de men: trouwe en goede confrater om duizend, duizend kleine dingen, om allen, die hem trouw daarin hebben geholp.

Om dit biddend samen zijn, om uw christelijk meelevende danken U de familie Borghijs - Daelemans en al zijn confraters.

«Heer, laat mij voor Uw altaar komen,
Gij, die mijn blijdschap zijt vanaf mijn jeugd.»

Dankbaar aandenken aan
EERWAARDE HEER

Alfons BORGHIJS

Priester gewijd te Mechelen op 28 april 1946
Medepastoor te Blaesveld van 1946 tot 1952
Medepastoor te Putte van 1952 tot 1989.

Geboorte te Breendonk op 23 augustus 1921
en in de Heer ontslapen te Putte
op 5 december 1989.

- **Louis Desideer Van Puyvelde**: onderpastoor in Blaesveld tot 1953, later ook te Berchem-Antwerpen. Geboren te Antwerpen 31 december 1923.
- **Ernest Ferdinand Taverniers**: ° Sint-Joris-Winghe op 23 oktober 1919. Onderpastoor in Blaesveld tot 1955, omstreeks 1975 naar Geel in de parochie Bel.

- **Antoon Honings:** geboren te Hamont op 5 mei 1911 en overleden te Opdorp op 18 juni 1992. Priester gewijd te Leuven op 2 juli 1938. Onderpastoor te Blaasveld van 1956 tot 1958. Pastoor te Lippelo van 1958 tot 1977. Rustend pastoor te Opdorp vanaf 1977 tot 1992.
- **Juul Saerens** († 2005).

De rechtvaardigen blijven eeuwig leven,
bij de Heer vinden zij hun loon.
(uit Wijsheid)

†

De Vader heeft zijn trouwe dienaar
tot Zich geroepen

Eerwaarde Heer

ANTOON HONINGS

geboren te Hamont op 5 mei 1911
en godvruchtig overleden te Opdorp
op Sakramentsdag, 18 juni 1992,
gesterkt door het II. Sakrament van de Zieken.

Hij werd priester gewijd te Leuven op 2 juli 1938.
Leraar aan het College te Tervuren
van 1938 tot 1948.

Econoom in het Jongenstehuis te Opdorp
van 1948 tot 1956.

Onderpastoor te Blaasveld van 1956 tot 1958.

Pastoor te Lippelo van 1958 tot 1977.

Rustend priester te Opdorp vanaf 1977.

Afscheid nemen van het leven, zelfs van een lang
en verdienstelijk leven, blijft pijnlijk. Toch is hij
als priester in volle overgave de Heer gevolgd
naar zijn eeuwig thuis. Hij was een devoot en
plichtsbewust man, uiterst bezorgd en stipt
in alle bedieningen van zijn priesterambt.
Met de psalmist mag hij zeggen: "Heer, ik heb
de luister van uw huis bemind". In al de taken
die hij vervulde ging zijn eerste zorg naar de
kerk.

In de omgang met de mensen hield hij van de
werkelijkheid. Als jonge leraar besteedde hij
alle tijd en aandacht aan zijn studenten.

Als econoom in het Jongenstehuis wist hij met
veel zorg de eindjes aan mekaar te knopen.

Als pastoor kende hij zijn mensen, als de goede
herder uit het evangelie.

Als heemkundige leverde hij verschillende bijdra-
gen om het plaatselijk verleden van Lippelo te
onthullen.

Als rustend priester wist hij zich verdienstelijk
te maken in de parochie van Opdorp, waar hij
zich thuis voelde. Hij hield van gezelligheid en
vriendschap, maar was wars van alle vletierij.
Waar hij zich ook bevond, hij kon zichzelf als
priester geven, met volle en onbaatzuchtige
inzet.

Geliefde zusters, beste familie Saerens en trouwe
vrienden, hebt allen dank voor uw genegenheid
en lieve zorgen aan mij besteed.

Heer, laat nu zijn aandenken als een zegen op
ons rusten, en zijn gebed voor ons een troost zijn
in de beproeving, een steun op onze levensweg.

Hendrika HONINGS,

Agnes HONINGS,

De families HONINGS-FLEUREN,

Jeanne en Maria SAERENS,

Wilfried en Gaby D'HAUWERS-SAERENS,

kinderen en kleinkinderen,

danken U voor uw gebed
en blijken van medeleven.

Druk. N. Borghmans, koster, Lippelo.

Begrav. Goossens-De Hertogh - Buggenhout.

- **Lodewijk Jan (Ludo) Van Lent:** geboren te Bornem 18 juni 1937, van 1963, stopte als priester in 1968 en huwde met Rosa De Kock en gingen naar Tisselt wonen.
- **Georges Suykens:** onderpastoor van 1968 en pastoor vanaf 1977 tot aan zijn dood in 2013. Was dat onze laatste onderpastoor en pastoor? Na de overlijdensceremonie op zaterdag 16 februari 2013 was er in "t Withuis" een consummatie voorzien voor alle Blaasveldenaars die hierop aanwezig waren. De rekening hiervan heeft hij later overgeschreven van uit het hiernamaals!!

De woonplaats van onze kerkbedienaars:

De pastorie van onze Sint-Amandus parochie is een Neoclassicistisch getinte pastorie, in 1922 opgericht ter vervanging van de vorige, die in 1914 verwoest werd.

Verankerde baksteenbouw met plint van breuksteen onder schilddak (nok parallel aan de straat, kunstleien).

Lijstgevel met vijf traveeën en twee bouwlagen met verkleinende ordonnantie en blind fries.

Centrale travee onder bekronend driehoekig fronton met ovaal venster.

Rechthoekige vensters in gecementeerde omlijsting, arduinen lekdrempels. Segmentboogdeur in arduinen omlijsting onder gevelsteen met kruismotief.

Sinds februari 2013 is de pastorie niet meer bewoond.

1. Blaasveld Gemeentehuis en Pastorij

Bronnen: Provinciaal Archief Antwerpen, Pastoriën, Blaasveld, dossier 4. AOE (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>).

Met dank aan mevrouw Irene Van Ingelgem voor het ter beschikking stellen van overlijdensprentjes uit haar archief.

Freddie MOEREMANS: *Blaasveld mijn dorp*, D-1978-2290-03.

Verzamelde archiefstukken bewaard op de pastorie van Blaasveld.

Fons De Bondt

Een timmerman uit Willebroek ging bootje varen

De Verenigde Oost-Indische Compagnie

Willem "Guiljaam" **Lauwers** uit Willebroek, vertrok op 26 juni 1721 als timmerman op het schip "Heinkenszand" vanuit Rammekens in Zeeland, onder het bevel van Kornelis Centsen. Het schip kwam na zes maanden, op 21 december 1721, aan op Kaap de Goede Hoop (Zuid-Afrika), waar het op 25 januari 1722 vertrok om op 19 april 1722 aan te komen te Batavia (Jakarta).

Op de terugvaart met het schip "Everswaart", die te Batavia op 11 december 1725 vertrok, werd Willem Lauwers gerepatrieerd.

Hij ging uit dienst van de VOC bij de aankomst op 6 juli 1726 te Zeeland.

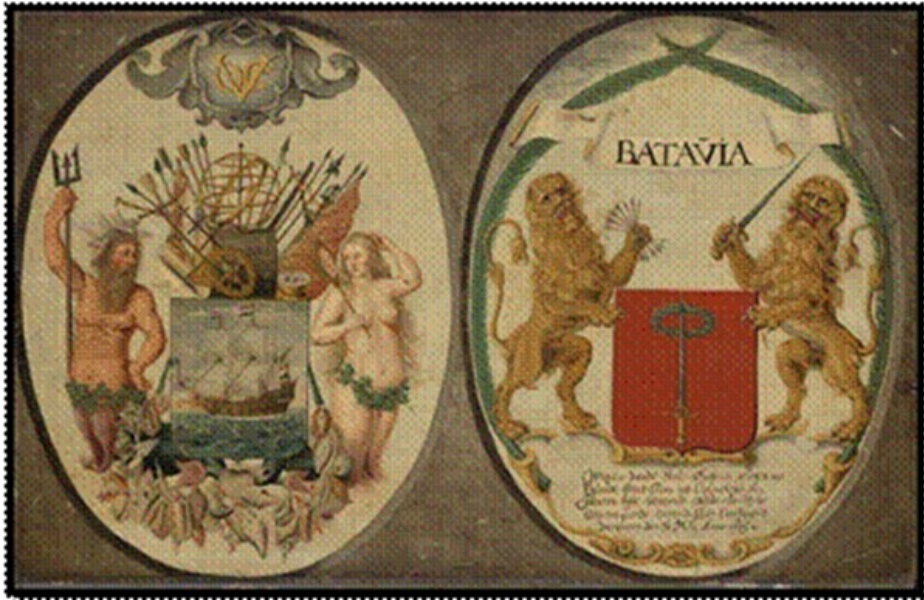
Hij was zeker niet de enige uit onze contreien die werk zocht en meevoer met de Verenigde Oost-Indische Compagnie.

Als u Willem Lauwers in uw stamboom hebt, weet dan dat hij de Grote Zeeën heeft bevaren en dat hij "zijn avontuur" overleefde!

Afbeelding: de haven van Middelburg 1775

De Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) heeft aan duizenden mensen, uit de beide Nederlanden, werk geboden. De compagnie, met als thuishavens Amsterdam, Rotterdam, Delft, Hoorn, Enkhuizen en Middelburg, werd opgericht op 20 maart 1602 te Middelburg (Zeeland) door de Staten-Generaal onder Johan van Oldenbarnevelt om Nederlandse handelsposten op te richten en de concurrentie met de Portugezen aan te gaan.

Afbeelding: de wapens van de Verenigde Oost-Indische Compagnie van de stad Batavia (huidig Jakarta), olieverfschilderij van Jeronimus Becc uit 1651.

Op 17 maart 1798 kwam een einde aan de VOC na de vierde Engelse zeeoorlog. Corruptie, mismanagement, concurrentie van de grote Europese mogendheden en het verlies van de winstgevende opiumhandel aan Engeland, deden de rest.

In de twee eeuwen van haar bestaan, waarin de VOC het grootste handels- en scheepvaartbedrijf ter wereld was, zijn in totaal bijna 1 miljoen mensen uitgevaren op ongeveer 4700 reizen. Er stierven gemiddeld 300 tot 500 opvarenden per jaar tijdens de reis. Een reis duurde gemiddeld 8 maanden en storm, ongedierte en scheurbuik werden heel wat bemanningsleden fataal. Aanvankelijk handelden de ongeveer 1772 schepen, waarvan er 629 vergingen of verdwenen, vooral in peper, foelie, kruidnagel, nootmuskaat, kaneel, porselein, later ook koffie, thee, suiker, textiel en opium. De schepen waren van het type spiegelretourschip, fluit, jacht, pinas, fregat, hoeker, galjoot, en de handelsposten omvatten de tussenstations Kaap de Goede Hoop en Mauritius op weg naar Batavia (Jakarta), Ceylon, Bengalen, Nederlands Malakka, Nederlands Formosa, India en Desjima (in Japan).

De VOC verdiende niet alleen aan de geïmporteerde goederen, maar vooral ook aan de handel tussen de Aziatische landen. In de 18e eeuw nam de handel tussen Europa en Azië verder toe. Koffie, thee, suiker en textiel werden nieuwe belangrijke handelsgoederen, maar er werd minder winst op gemaakt dan op de specerijen uit de beginjaren van de VOC.

Door toename van Engelse en Franse concurrentie ging de VOC gedurende de 18e eeuw achteruit. Ook waren de vaste kosten hoog vanwege de vele garnizoenen, die bemand moesten worden en de sterke oorlogsvloot, die nodig was om het imperium in stand te houden en uit te breiden. Maar ook de intra-Aziatische handel, in het begin een belangrijk financieringsmiddel voor de VOC, bracht sinds het eind van de 17e eeuw minder winst op. In de tweede helft van de 18e eeuw verschoof bovendien de handel van dure luxegoederen naar goedkopere massagoederen. Dit ging ten koste van de winst.

De VOC heeft een grote bijdrage geleverd aan de welvaart en de ontwikkeling van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. Dankzij de VOC was de kleine Republiek in staat de handel over de hele wereld uit te breiden. De 17e eeuw wordt beschouwd als de Gouden Eeuw voor de Republiek op economisch, wetenschappelijk en cultureel gebied. In de 18e eeuw leunde de VOC op de winsten die met de verkoop van goederen werden gemaakt. Maar toen door vier Engels- Nederlandse Oorlogen de retourschepen de Republiek niet meer konden bereiken, ging het snel bergafwaarts. De invasie van de Fransen en de oprichting van de Bataafse Republiek, betekenden het einde van de eerste "multinationale" onderneming.

Door het stopzetten van zoutleveranties door Spanje werden de Hollanders ook gedwongen om zelf zout te halen uit het Caribische gebied. Daarmee werd de basis gelegd voor de latere "West-Indische Compagnie" (WIC).

Afbeelding: munten van de Verenigde Oost-Indische Compagnie

Bron: VOC en laurentii.be

bewerking: Annie Van Dessel

Brouwersgeslacht Lamot (deel I)

Voor het eerste deel gaan we op bezoek naar onze buurgemeente Boom.

De eerste Lamot die we tegenkomen is Jan Lamot die getrouwd is met Josina Thibaut, dit koppel had nog niets met bier of brouwerijen te maken, maar zij waren wel de voorouders van de toekomstige brouwers.

Jan en Josina zijn de pachters van het veer tussen Boom en Klein-Willebroek, het koppel kreeg zes kinderen, waarvan de zoon Henri, die geboren is rond 1638, het werk van zijn ouders verder zet en eveneens veerman wordt.

Henri trouwde met Anna Daems en kreeg 2 kinderen, Henri en Guillaume.

Guillaume Lamot trouwde in Boom op 20 september 1699 met Maria Selleslagh, en ze kregen een zoon Petrus en met deze jongeman die geboren is in Boom op 16 juli 1715 komen we stilletjes aan in het brouwerij milieu terecht.

Petrus trouwt namelijk op 15 oktober 1747 te Boom met Maria Catharina Vellemans, die woonachtig was in de Groene Hofstraat nr. 1 "omtrendt de Veerdam" en op dit adres hadden de ouders van Maria een herberg namelijk "Herberg De Rolaf", die al jaren in het bezit van de familie Vellemans was. Petrus was schipper van beroep maar door zijn huwelijk met Maria werd hij mede eigenaar van deze herberg.

Petrus Lamot komt te overlijden op 16 december 1788 te Boom, zijn weduwe Maria verdeelt de eigendommen en de goederen onder hun 4 kinderen, Guillielmus, Petrus Jacobus, Maria, en Jan Baptist, deze verdeling wordt gedaan via het testament dat was opgemaakt op 27 januari 1786 bij notaris Buydens te Mechelen.

In deze verdeling vinden we dat Petrus Jacobus op dit moment ook al herbergier was in De Rolaf en dat hij het stenen huis, de hof en de herberg De Rolaf erfde.

Op deze postkaart van Boom zien we een mooi beeld van de Herberg "De Rolaf" met daaraan gebouwd de brouwerij.

Petrus Jacobus was geboren in Boom op 4 december 1758 en huwde in Boom op 17 mei 1790 met Joanna Teullens, zij kregen samen 6 kinderen.

In de periode 1801-1802 bouwde Petrus aan zijn herberg een nieuw gebouw en dit werd dan de brouwerij.

Op 3 oktober 1810 kwam Petrus te overlijden te Boom, op dit moment was hij reeds weduwnaar want zijn echtgenote Joanna overleed op 22 april 1807.

De jongere broer van Petrus Jacobus, namelijk Joannes Baptist, schipper-kapitein van beroep die geboren was op 17 mei 1761 en op dat moment al voor de tweede maal weduwnaar, koopt in 1815 de brouwerij over van de kinderen erfgenamen van Petrus Jacobus.

Joannes had bij zijn eerste vrouw Maria-Thérèse 2 kinderen, Petrus Joannes en Joannes François en bij zijn tweede vrouw Caroline Van Schooten 5 kinderen, Joannes Baptist, Guilielus, Alexander-Leonardus, Minandus met deze persoon maken we kennis in (deel II) en Marie Josepha.

Joannes Baptist komt te overlijden in Boom op 8 maart 1822, zijn oudste zoon die toen 18 jaar was, uit zijn tweede huwelijk met Caroline Van Schooten, werd toen brouwer in de brouwerij, om het gemakkelijk te maken had de zoon dezelfde naam als zijn vader, ook Joannes Baptist.

Joannes Baptist trouwde met Joanna Carolina Van Reeth in 1822 en kregen 5 kinderen, Minand Richard hier maken we kennis mee in (Deel III), Marie-Jose, Joanna Francisca, Isabella, en Joanna Constance.

In de brouwerij brouwden ze niet alleen bier op dat moment maar er werd ook azijn, gemaakt. Joannes Baptist komt te overlijden op 8 december 1858, en de brouwerij gaat voor de eerste maal naar een vrouwelijke erfgenaam. Joanna Constance de jongste dochter, geboren op 19 augustus 1828 erft de brouwerij van haar ouders. Joanna trouwde op 10 september 1864 te Boom met haar neef Eduard Guilielmus Lamot, die een zoon was van Minandus (Deel II). Zij kregen 2 kinderen Louis en Richard.

Eduard en Joanna moderniseren de brouwerij in 1870, de oude gebouwen maken plaats voor een “stoombrouwerij” en brouwerij voor bieren van hoge gisting.

Eduard komt te overlijden op 21 juni 1895 op dit moment was zoon Louis al eigenaar van de brouwerij (1891), Louis zijn broer Richard is pastoor van de gemeente Waarloos. Louis geboren in Boom op 13 december 1863 trouwde op 14 oktober 1891 met Emilia Van den Bril, zij krijgen samen 6 kinderen.

In 1891 toen Louis eigenaar werd veranderde hij de naam van de brouwerij. "De Rolaf" verdween en er kwam in de plaats "Brouwerij Lamot-Van den Bril".

Onder het bewind van Louis groeide de brouwerij uit tot een van de grootste uit de streek.

De brouwerij gebruikte om hun bieren te brouwen in de begin jaren het water uit de rivier de Rupel alsook putwater, maar na de verbouwingen die werden uitgevoerd in 1913 waaronder de bouw van een mouterij werd er alleen nog putwater gebruikt. In de periode van WO1 waren er wel grote problemen om de brouwerij draaiende te houden,

vermits de Duitsers alle koperen ketels in beslag hadden genomen en ook een groot deel van de houten vaten om noodbruggen mee te bouwen. De oplossing daarvoor was om ijzeren ketels te laten plaatsen, en dat deed Louis Lamot dan ook.

In 1923 komt daar nog eens een flessenaftrekkerij bij, tot dan werd het bier enkel geleverd in vaten en moesten de herbergiers het bier zelf op flessen trekken.

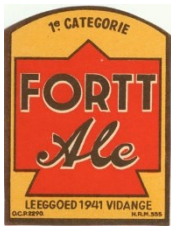

In 1927 trekken zijn familieleden van de Brouwerijen te Mechelen zich terug en neemt Louis samen met zijn zoon Julien de brouwerijen in beheer. Louis stichtte toen "Lamot Ltd." met zetel in Londen (meer hier over in Deel III).

Louis was niet alleen brouwer maar was ook Burgemeester van de Gemeente Boom van 1921 tot 1926.

Louis overleed op 24 april 1943, na zijn dood bleven de 2 brouwerijen in Boom en Mechelen goed samen werken zodat ze uitgroeiden niet tot de grootste van de streek maar tot een van de grootste van België.

De Bieren van lage gisting werden allemaal in Mechelen gebrouwen en de bieren van hoge gisting allemaal in Boom.

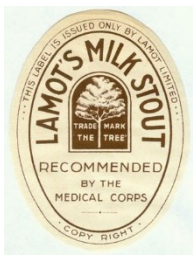

De Boomse bieren waren:

- Belge Speciale
- Fortt Ale
- Gold Pearl Scotch
- Lamot's Milk Stout
- Lamot's Stout
- Maltavit
- Oxford Extra Stout
- Pater
- Speciale Fortt
- Tree's Ale Christmas
- Tree's Ale Scotch

En als laatste het allerbekendste bier van Brouwerij Lamot in de streek BURTON

Op 3 september 1970 kocht Bass Charrington, een Engelse groep, alle aandelen over van de kinderen Lamot, en in 1971 werd het laatste brouwsel in Boom gebrouwen.

De gebouwen bleven nog lange tijd dienst doen als verdeel centrum.

In 1977 werden de gebouwen verkocht aan een immobiliënmakelaar en werden de gebouwen aan het Heldenplein voor een groot gedeelte gesloopt.

Zo was de laatste Brouwerij van Boom verdwenen en enkel nog te bewonderen in de geschiedenisboeken.

Er was nog een Lamot brouwerij gevestigd in Boom.

Zoals wij konden lezen hierboven in het artikel, had Jan Baptist geboren op 17 mei 1761 uit zijn huwelijk met zijn 2de echtgenote Caroline Van Schoten, een zoon genaamd Alexander- Leonardus. Alexander die geboren was op 27 april 1800 te Boom, trouwde met Elisabeth De Ridder op 21 augustus 1822 te Boom.

Zij kregen een zoon met de naam Josephus Lamot geboren op 7 juli 1823 te Boom, deze trouwde op 18 mei 1859 te Willebroek met zijn nicht, namelijk Isabella Rosalia Lamot geboren op 24 juli 1835 te Willebroek en dochter van Minandus en Maria Isabella Van Rompa. Minandus Lamot was de brouwer te Klein-Willebroek.

Josephus en Isabella kregen een dochter genaamd Emerentia Irmia Lamot, geboren op 7 november 1863 te Boom, en trouwde te Antwerpen met Julius Albertus Adolphus Hubert afkomstig van Bergen (Prov. Henegouwen).

Deze Jules Hubert en Emerentia Lamot waren de eerste vermelde brouwers in de Vrijheidstraat 8 te Boom. Vermoedelijk namen zij de brouwerij van Emerentia haar vader Josephus over want bij deze zijn huwelijksakte staat reeds vermeld dat hij brouwer was.

Jules en Emerentia kregen samen 3 zonen namelijk Maurice (*30 september 1883), Fernand (*23 mei 1885), en Georges (*28 september 1889), de 3 zonen werden te Bergen geboren.

De brouwerij veranderde enkele keren van naam maar bleef in de familie.

Brouwerij Jules Hubert - Lamot tot 1925.

Brouwerij Jos Lamot, F. et G. Hubert, succ. tot 1940.

Brouwerij Jos Lamot, Fernand & Georges Hubert, M.G.N. tot 1949.

Brouwerij Joseph Lamot, van 1949 tot het einde van de brouwerij in 1954.

Enkele van hun bekendste bieren waren:

Bavière

Double Pilsen

Dubbel Diesters

Faro

Goal Ale

Jack Pale Ale

King's Ale

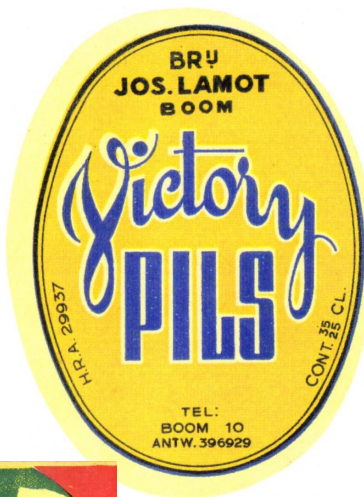
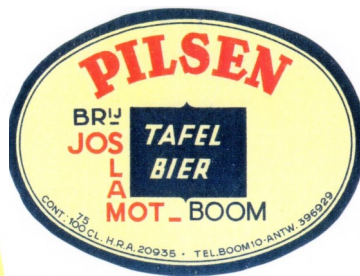
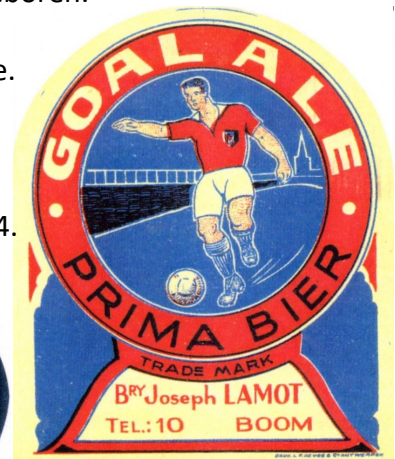
King's Beer

Luxor

Pilsen

Tafelbier

Victory Pils

Bronnen:

Heemking Ten Boome (Marc Verlinden)

Geschiedenis van Brouwers in de Rupelstreek (Jan De Troetsel)

A.R.A. Beveren en Antwerpen

Foto's eigen archief

Samestelling en bewerking
Peeters Jan

1823: Wat moesten onze gemeentebesturen 200 jaar geleden uitvoeren.

Na het Franse bewind kwamen de Hollanders in 1815 aan de macht. Via de provinciegouverneurs besliste de regering wat de gemeentebesturen aan de burgers ter uitvoering moesten meedelen. Dit gebeurde via het "Memoriaal van Administratie" per provincie. Daarin werden die mededelingen genummerd en startten voor 1823 met n° 381 en subnummer 926. Punten als directe belastingen, politie, militie, ronselen van vrijwilligers, onderwijs, prijzen van koopwaren, kiezerslijsten, inentingen, lijsten van beoefenaars van de geneeskunde, jachtvergunningen... namen toen natuurlijk een belangrijke plaats in. Doorheen het jaar maken we een selectie van enkele relevante onderwerpen die rechtstreeks of onrechtstreeks de burgers aanbelangde. We vermelden dit chronologisch.

11/01/1823 n°382-928. Onder de verlofgangers van de nationale militie bevinden zich "dikwerf daglooners... die ten eene male van geldmiddelen ontbloot zijnde", de kosten van hun opgelegde gevangenisstraf niet kunnen betalen. Er werd beslist "de verplegings kosten van onvermogene verlofgangers ... [die] tot gevangenisstraf zijn verwezen" ... op de gewone detentie kosten van militaire gevangenen te brengen. Dit "mits het onvermogen der gestraften". De militie commissaris moest informatie inwinnen bij het plaatselijk bestuur of dit alles correct was.

Infantry soldier in 1814. Credits: [Vinkhuizen collection](#), New York Public Library (public domain)

11/01/1823 n°383-932. Over de gasthuisnonnen: "De rekening van inkomsten van iedere verzameling of afgezonderd huis, zal alle jaren aan onzen minister voor den eeredienst overgemaakt worden" Dit was nog niet het geval en zal "op alle andere herkende geestelijke verzamelingen toepasselijk gemaakt zijnde, ... met de grootste nauwkeurigheid nagegaan worden".

29/01/1823 n°385-936. Het "bij wet vastgestelde stelsel van maten en gewichten, [moet] op al de scholen, waar de reken of wiskunde geleerd wordt, grondig worden onderwezen." Dit scheen niet altijd nauwkeurig te gebeuren. De gemeentebesturen werden daarom verzocht "voortaan zonder oogluiking te werk te gaan, en nauwkeuriglijk te willen toezien dat in alle scholen ... de onderwijzers, die daartoe de noodige bekwaamheid hebbe, aanhoudend ... worden aangemaand, en des noods, gedwongen om zich ten deze van hunne pligten te kwijten." De nodige bevelen moesten hiervoor gegeven worden om die wantoestanden te laten ophouden.

13/02/1823 n°388-944 en 945. De plaatselijke besturen werden verplicht "tot het zorgen voor de noodige blusmiddelen tot wering van soortgelijke [brand]rampen." Waar de middelen ontbraken moeten ze worden aangeschaft "en waar geene spoedige hulp van eene naburige plaats kan worden verkregen, [moeten] brandspuiten worden aangeschaft en dat alomme brandreglementen worden daargesteld."

Door het openbaar bestuur werd er ook nog op gewezen "dat de uitgaande en openbare stukken, maar ook voor de inwendige werkzaamheden zoo als het bijhouden der boeken, het houden van aantekeningen in vergaderingen, het opstellen der proces verbalen enz., alleen en uitsluitend van de landtaal worde gebruik gemaakt." Daaraan moest nauwkeurig voldaan worden. Iedereen moest het toch verstaan!

27/02/1823 n°391-951. Voortaan moest volgens koning Willem "ten minste in iedere stad of gemeente aan welke, de in de nabuurschap aanwezige vroedvrouw, geene genoegzame hulp kan toebrengen, eene bekwame vroedvrouw gevonden worde." Daarvoor moesten voldoende scholen opgericht worden. Het onderwijs moest in de landstaal gegeven worden. Hun opleiding duurde twee jaren. De vrouwelijke leerlingen "kwekelingen" moesten tussen twintig en 30 jaar zijn, met een gezond "lichaams gestel", kunnen lezen en schrijven en van onbesproken gedrag zijn. Na die twee jaar moesten ze twaalf verlossingen verricht hebben om door een commissie toegelaten te worden. Dan nog een voorgeschreven eed en ze kregen op kosten van de gemeente een elementair boek over verloskunde en de nodige "verloskundige werktuigen".

1

21/02/1823 n°395-956 en 957. Koning Willem werd geïnformeerd dat beambten van de Burgerlijke Stand verkeerde uitleg geven in verband met het verbod "om eenig manspersoon ten huwelijk aan te teekenen of in den echt op te nemen, zonder behoorlijk bewijs dat hij aan zijne verplichtingen, ten aanzien der nationale militie voldaan heeft". Ze menen dat ze die bewijzen slechts bij de dadelijke voltrekking van het huwelijk vereist is en niet bij de afkondiging. Dat moet bij de afkondiging gebeuren en de gemeentebesturen moeten nu voor de juiste uitvoering zorgen.

Dikwijls is er gesproken over de noodzakelijkheid van het plaatsen van wegwijzers "daar waar deze van noode zijn". De gemeenten mogen voorstellen indienen en de provincie zal de uitgaven goedkeuren "waarvan het nutte niet in twijfel kan gesteld worden". Besluit gemeld op 10/03/1823.

22/03/1823 n°399-963. Plaatsvervangers voor militairen die recht hadden vervangen te worden, moeten aan volgende voorwaarden voldoen: 1- doopattest als bewijs dat ze niet ouder zijn dan 35 jaar. 2- certificaat van voldoening aan de nationale militie. 3- certificaat dat ingevuld kan worden "voor den tijd, welken zij, na hun ontslag, in de provincie mogten hebben gewoond". 4- Als ze ge-

¹Vroedvrouw bij zittende bevalling: wikipedia.org/wiki//verloskundige uit boek Der Rose(n)garten 1513.

huwd zijn “van de toestemming der vrouw, tot het aangaan van het contract”. 5- Bewijs “dat voor de behoefte van hunne huisgezinnen, gedurende de diensttijd, is gezorgd, zoodanig dat dezelve niet ten laste van eenige publieke kas zullen komen”. Ze konden alleen maar vervangen “in de provincie, voor welke zij bij de militie hebben gediend” en moest er 15 maanden hebben gewoond.

19/06/1823 n° 416-994. De gemeentebesturen worden er nog eens op gewezen brand reglementen toe te passen en de nodige blusmiddelen te voorzien. Er is vastgesteld dat verschillende “onvoldoende blusmiddelen bezitten, tot welker aanschaffing zij zeggen op dit oogenblik buiten staat te zijn, uit hoofde van den slechten toestand hunner financiën”.

2

Ze worden aangemaand “om al te doen wat in uw vermogen is, dat in uwe stad of gemeente, voor zoo verre die blusmiddelen er mogten ontbreken, dezelve in eene behoorlijke hoeveelheid zoo van spuiten, brandhaken, ladders, emmers als het geen er verder toebehoort, zoo spoedig mogelijk worden aangeschaft, en de daartoe ontbrekende gelden te trachten te vinden” via oprichten van een spaarfonds of uit andere fondsen die het meest geschikt zijn en de inwoners het minst belasten. Sommige besturen zijn wat betreft de brandreglementen nalatig gebleven alhoewel “hiertoe niets anders vereischt wordt dan hunne welwillendheid om zich met het hierbij gevraagde werk onledig te houden”!

07/07/1823 n°418-997. Verslag over de staat van de provincie: p. (4) Sedert het begin van het lopend jaar is de (Nederlandse) landstaal bij al de besturen in de provincie algemeen en uitsluitend ingevoerd. p. (22) “Het verzoek van het Gehucht Breendonck, om eene afgezonderde Gemeente van Puers uit te maken”, daarover zal beraadslaagd worden. p.(26-27) “Het huis van Correctie van St.-Bernard (te Hemixem), bestemd om 2.000 gevangenen, is met den 1sten januarij dezes jaars in werking geraakt. De bevolking van dit huis, welke uit veroordeelden van beider kunne is zamengesteld en bereids tot boven de 830 beloopt, wordt voor het grootste gedeelte met allen slag van arbeid bezig gehouden”.

01/08/1823 n° 424 p. 73-76. Alles moet gebruikt worden “wat de werkelijke invoering van het Neêrlandsch Maten en Gewigten Stelsel kon bevorderen”. Men verwacht hierin veel minder moeilijkheden. De ingezetenen zullen behalve de benamingen ook de vreemde klanken door de vorige regering 22 jaren geleden ingevoerd, niet meer moeten horen. Toch zal dit meestal tegenkanting van de burgers ondervinden. Het komt er voor de gemeentebesturen voornamelijk op aan dit ook bij de lagere

²[https://www.google.be/ Detail stadsbrand/ Historisch Amsterdam afbeeldingen](https://www.google.be/Detail%20stadsbrand/ Historisch%20Amsterdam%20afbeeldingen)

volksklasse aangenaam te maken en hen te overtuigen de kennis van dit systeem te verkrijgen. De gebruikelijke afkondigingen en aanplakkingen hierover zullen slechts voldoen en opgevolgd worden door zelf het voorbeeld te geven. De gemeentelijke administratie als voorbeeld!

13/08/1823 n°428 p.100. "Tot koepokinenter, voor de gemeenten uitmakende het distrikt Willebroeck ... insgelijks vermeld, de Heer J. J. Boonaerts, heelmeeester te Thisselt, en zulks tot vervulling van deze plaats tot heden toe opengebleven". P.132 Veldwachter Pieter Schilders uit Willebroek als jachttoezichter ontvangt 15 gulden als zich het meest te hebben onderscheiden.

3

11-12/09/1823 n° 435. Gemeentebesturen moeten toezien op de belofte van onderwijzers en onderwijzeressen geen kinderen op hun school toe te laten zonder bewijs van koepokinenting en zonder natuurlijke kinderziekte. Een lijst van "fundatie goederen" van de Kerkfabriek welke als "eigenlijke Pastorij Goederen bekend zijn, en waarvan het genot aan de Pastoors en Desservanten provisioneel is gelaten" moet nauwkeuriger en voor beide soorten afzonderlijk opgemaakt worden. Pastoors en onderpastoors moeten dan ook verklaren geen andere goederen, renten, enz. te genieten. De gemeenten moeten die aan de Arrondissementscommissaris bezorgen.

06/11/1823 n° 453. Er zijn klachten ontvangen "omtrent de berispelijke zorgeloosheid" van sommige pastoors en onderpastoors in steden en in de meeste dorpen. De voorschriften over de voorgeschreven formaliteiten van begrafenissen en huwelijken zouden volgens de geestelijke overheid niet moeten nagekomen worden. Dat kan natuurlijk niet en de besturen moeten dit "met de meeste gestrengheid" doen naleven. Bij overtreding moeten ze de rechtbank van het arrondissement informeren.

18/12/1823 n° 463. Aan de arrondissementscommissaris moet de gemeente een staat bezorgen van het getal geboorten, sterfgevallen, huwelijken, echtscheidingen en veranderingen van woonplaats die in de loop van het jaar 1823 gebeurd zijn.

L. Bernaerts

³STAM Koepokinenting door J.B. Maes-Canini 19^e eeuw objectnr. A2000.01

Mijnenjager M924 Primula

De gemeente Willebroek is sinds 1991 peterstad van deze mijnenjager van de Belgische Zeemacht.

Onlangs op 7 april 2023 overleed Isabella Van Dyck te Willebroek (° Mechelen 16 november 1930), zij was de weduwe van Hugo Adriaenssens, gewezen burgemeester van de gemeente Willebroek (° Borgerhout 18 september 1927 - † Willebroek 30 oktober 2000). Isabella Van Dyck werd gevraagd om het meterschap van de M924 Primula waar te nemen.

Op 12 juni werd de mijnenjager gedoopt met de nodige plechtigheden. Ook kwam het schip op regelmatige tijdstippen aanmeren aan de spoorwegbrug (Groene Laan). Het schip was dan te bezoeken.

De M924 Primula is een mijnenjager van de Marine component (Zeemacht) van de Belgische Strijdkrachten. Heden ten dage is er een nauwe samenwerking met de Nederlandse Marine.

Wat is het verschil tussen een mijnenveger en mijnenjager?

Er is degelijk een verschil tussen het vegen van mijnen en het jagen op mijnen. Er is namelijk ook een verschil tussen mijnenvegers en mijnenjagers.

Met een mijnenjager zoekt men met een sonar actief naar mijnen om deze met eigen explosieven te laten ontploffen. Bij het mijnenvegen worden mijnen zodanig geprikkeld (met geluid of magnetisme) dat de mijn denkt dat er een doel vaart en dus moet exploderen.

Het schip werd in 1990 te water gelaten op de scheepswerf van Mercantille-Beylard te Rupelmonde.

De thuishaven van de M924 is de Marinebasis van Zeebrugge. Reeds vanaf 2004 tot 2005 kreeg het schip een grondig onderhoud, het wapensysteem werd gemoderniseerd in het kader van het BeNeCUP-project (Capability Upgrade Program). De scheepsbel werd toen aan de peterstad (Willebroek) in bewaring gegeven tot op het ogenblik dat de Primula terug in vaart werd gebracht.

Mijnenjager M924 Primula

Technische wetenswaardigheden:

Werf:	Mercantille-Beylard Shipyard te Rupelmonde
Tewaterlating:	20 december 1990
Gedoopt:	12 juni 1991
Meter:	Isabella Van Dyck
In dienst:	12 juni 1991
Thuishaven:	Marinebasis Zeebrugge
Type:	Mijnenjager
Lengte:	51,50 m
Breedte:	8,96 m
Hoogte:	18,50 m
Diepgang:	3,60 m
Vaart:	15 knopen
Bemanning:	36 (4 officieren, 15 onderofficieren en 17 matrozen)
Bewapening:	3 FN machinegeweren, kaliber .50 voor zelfbescherming
Leuze:	<i>Major longinquo reverentia</i> (Van verre is de eerbied groter)

Embleem van de M924 Primula

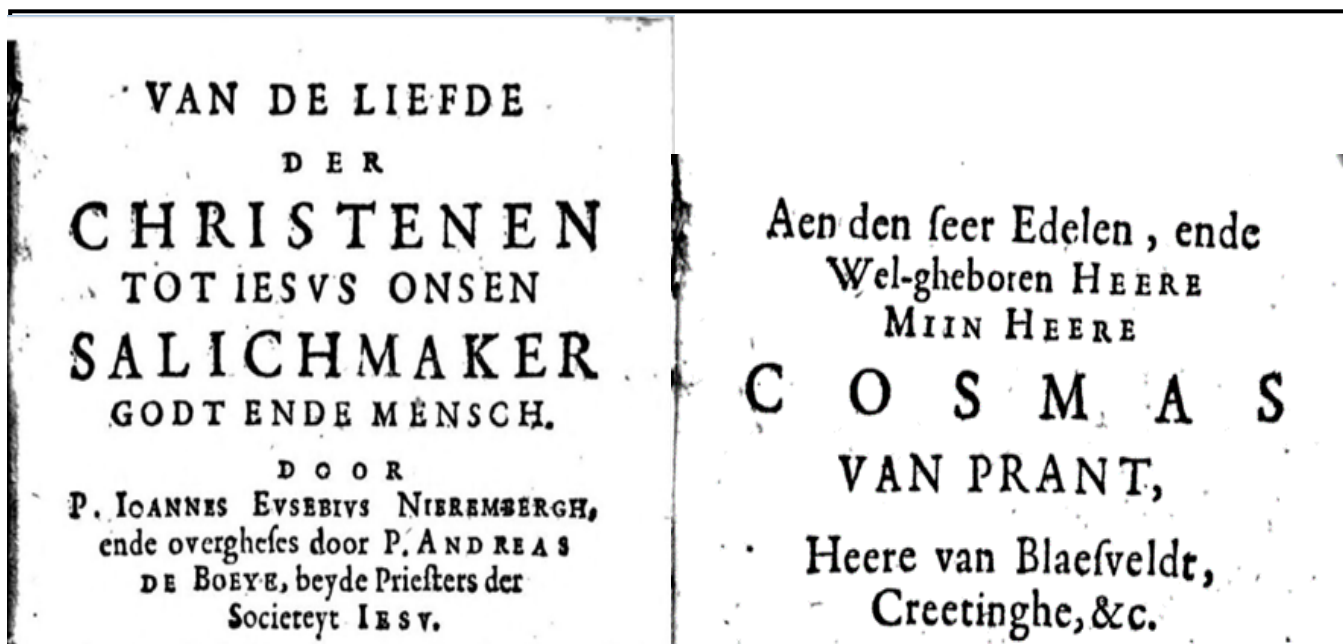
Op 17 april l.l. ontving de gemeente Willebroek, als peterstad van de Z924 Primula, de scheepsbel ter bewaking tijdens de aanpassingswerken van het schip. De scheepsbel kreeg een ereplaats in het kantoor van de burgemeester. Van zodra de laatste fase van het onderhoud is ingegaan wordt de scheepsbel terug overgedragen aan de marine.

Bronnen:

Wikipedia: <https://nl.wikipedia.org>
www.marineschepen.nl
Foto Isabella Van Dyck: Vooruit Willebroek.

René Pattyn

Verder onderzoek bevestigt dit en in het boek hieronder, opgedragen aan Cosmas van Prant, baron van Blaesvelt komen volgende teksten voor:

“Van de liefde der Christenen tot Jesvs onsen salichmaker Godt ende mensch” van Juan Eusebio Nierembergh uit 1645:

... mijn heere de Aertsbisschop van Mechelen een Broederschap van het H. Cruys tot Blaesvelt inghestelt heeft, ende de Reghelen daer van met sijn Authoriteyt geapprobeert ende bevestigt, in't jaer 1636.

Hier-en-boven om eenieder beter ende crachtelijker tot dit Broederschap te verwillighen, ende aen te locken, heeft (hij) in 't jaer 1637 van onsen H. Vader den Paus Urbanus VIII versocht seer groote Aflaten voor de Broeders en Susters des selfden Broederschaps (en ook) vercregen....

Het Broederschap van het Heilig Kruis van Blaesvelt werd dus niet alleen in 1636 erkend door de Aartsbisschop van Mechelen, maar ter promotie van het broederschap werden er bovendien speciale aflaten³ toegekend aan de leden door Paus Urbanus VIII in 1637, omwille van de uitzonderlijke devotie, die van het broederschap uitging en ervoor zorgde dat er een grote toeloop was ontstaan vanuit de omliggende parochies en zelfs vanuit Mechelen.

Relikwie en recruterings van de leden

Volgens Dirk Cortebeek⁴ zou de oprichting van het Broederschap zelfs kunnen dateren van 1630 of 1631, aangezien het zou ontstaan zijn in de schoot van de toenmalige Sint-Sebastiaansgilde. Hij verwijst hiervoor naar een studie over de geschiedenis van Blaesveld door Louis Van Baelen, voormalig gemeentesecretaris van Blaesveld en naar een studie door Dr. Eugène Autenboer bij Ten Boome⁵ over de schuttersgilden.

³Een aflaat (Latijn: *indulgentia*) is een uit de leer van de Rooms-Katholieke Kerk afkomstige kwijtschelding voor God van tijdelijke straffen (penitentie) voor zonden die, wat de schuld betreft, reeds vergeven werden. De handel in aflaten onder leiding van de Duitse aartsbisschop Albrecht van Brandenburg, was voor de Duitse priester en hoogleraar Maarten Luther in 1517 al voldoende aanleiding om een protestbrief te schrijven, die de kiem legde voor het Protestantisme.

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Aflaat>

⁴Bron: Dirk Cortebeek schreef een indrukwekkende bijdrage getiteld “Een ornament, een gildebreek, Het Heilig Kruis en Baron de Prant, een merkwaardige connectie” en is verschenen in het tijdschrift Vaertlinck-Contact, gespreid over 3 nummers: deel I in 2019 nr. 3, deel II in 2019 nr. 4 en deel III in 2020 nr.1

⁵Bron: https://tenboome.be/?page_id=1547

Hierdoor kunnen we nog een aantal interessante zaken toevoegen:

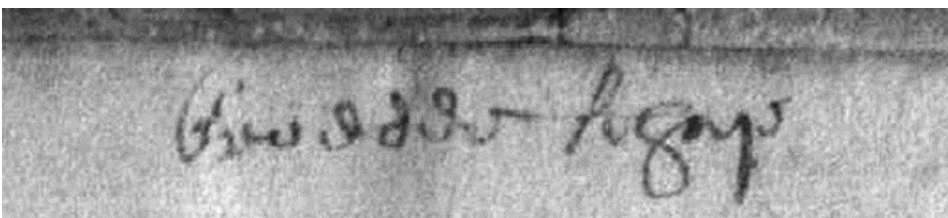
- Alle leden van de Sint-Sebastiaansgilde (schuttersgilde) werden veelal ook lid van het Broederschap en zij namen samen met de Ambrosiusgilde (bijnhoudersgilde) en andere gilden uit Heffen en Willebroek deel aan de jaarlijkse processie op 3 mei.
- Het Heilig Kruis werd door het Broederschap gekozen als patroon, waarvan een relikwie in de kerk van Blaasveld berustte. Concreet ging het om een prachtig zilveren reliekkruis, met **splinters van het Heilig Kruis**, waarop Christus is gestorven. Dit kruis werd geschonken door dame Margaretha van Horne, echtgenote van baron Cosmas de Prant en het werd megedragen en vereerd bij elke processie, als ode aan het ontstaan van het christendom. Ook Freddie Moeremans vermeldt in zijn boek 'Blaasveld mijn dorp', bij de goede daden van Margaretha van Horne op pagina 111: "Aan de kerk schonk zij een relikwie: een stukje hout van het ware kruis van Jezus Christus".
- Blijkbaar bestond er reeds eeuwen voor de oprichting van het Broederschap een uitzonderlijke verering voor het Heilig Kruis in Blaasveld.
- Bij het ontstaan van het Broederschap sloten zich in Blaasveld volgende groepen aan: alle edelen, geestelijken, gilden en andere welgestelden, zoals de wereldlijke bestuurders (meier, koster, schepenen,...), die aan de toetredingsvoorwaarden voldeden.

Ledenlijst digitaal te consulteren op het Rijksarchief

Eerder toevallig hebben we een spoor gevonden in de parochieregisters van Blaasveld van de ledenlijst van het Broederschap.

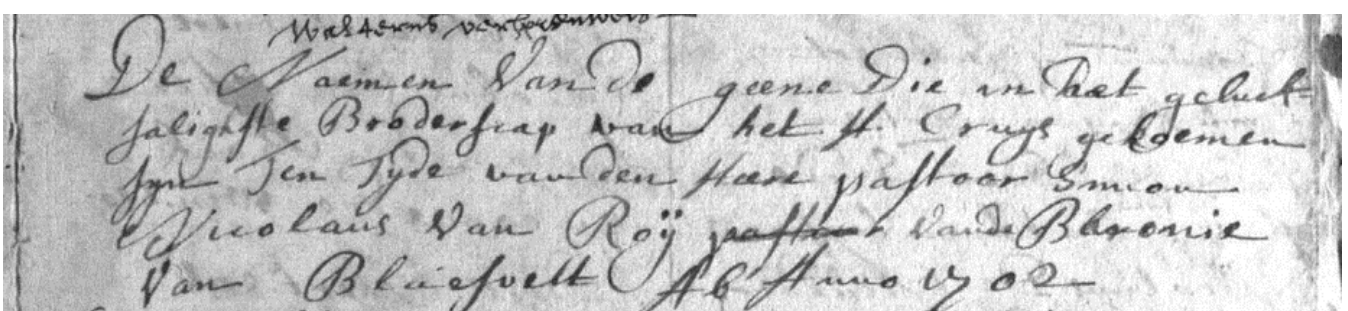
Het pad er naartoe is het volgende: <https://search.arch.be/nl/tips/98-parochieregisters> > Antwerpen > Blaasveld > Doopakten > periode 05/04/1638–00/00/1650 > tabblad: gedigitaliseerde archiefdocumenten (83) => ga naar "Eerste" pagina.

Door het feit dat op verschillende pagina's de vermelding 'broederschap' staat, is dit document geen echt doopregister, aangezien er -zeker in het begin- weinig of geen jaartallen zijn vermeld.

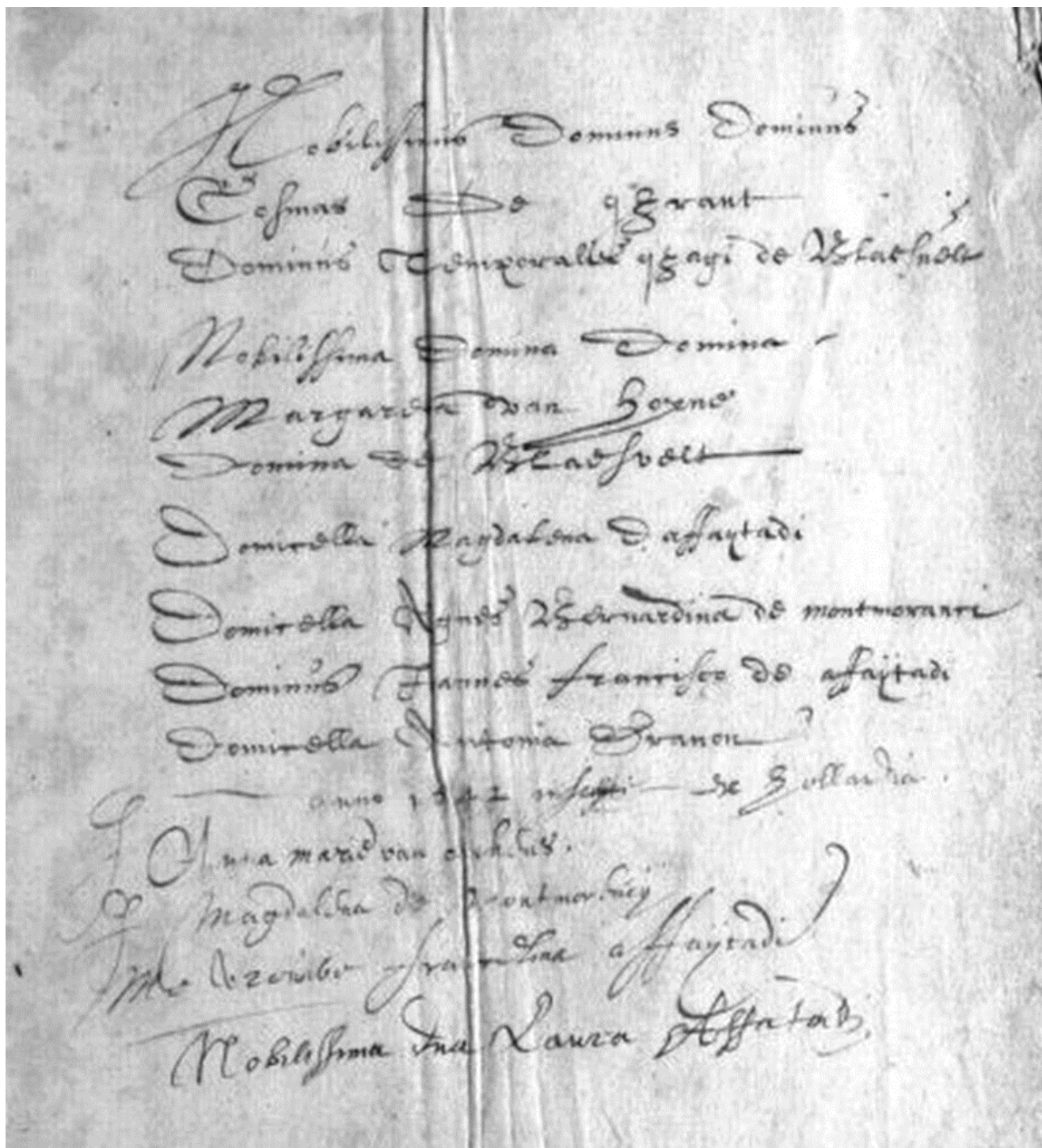

Aangezien ook de namen in alfabetische orde zijn genoteerd met eerst de voornaam en daarna de familienaam, en blijkbaar ook niet iedereen hierin werd opgenomen, hebben we hier te maken met een namenlijst van het broederschap.

Op pagina 38 van 83 is er in het document sprake van "De Namen van diegenen, die in het gelukzalige Broederschap van het Heilig Kruis gekomen zijn, ten tijde van de heer pastoor Simon Nicolaus Van Roy van de Baronie van Blaasvelt, sinds het jaar 1702".

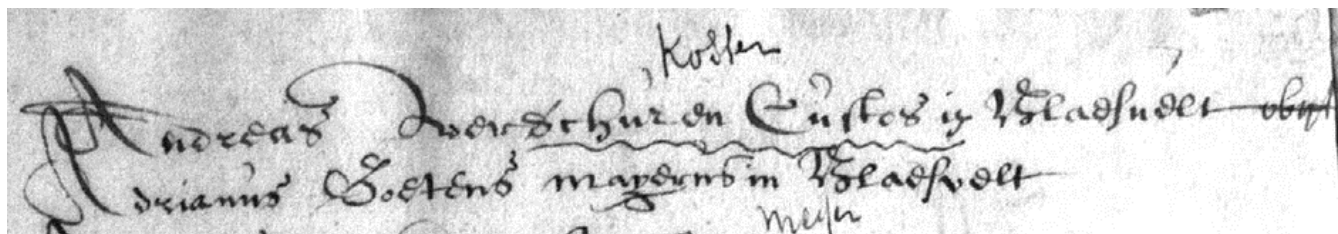

Belangrijke namen, die voorkomen in het register

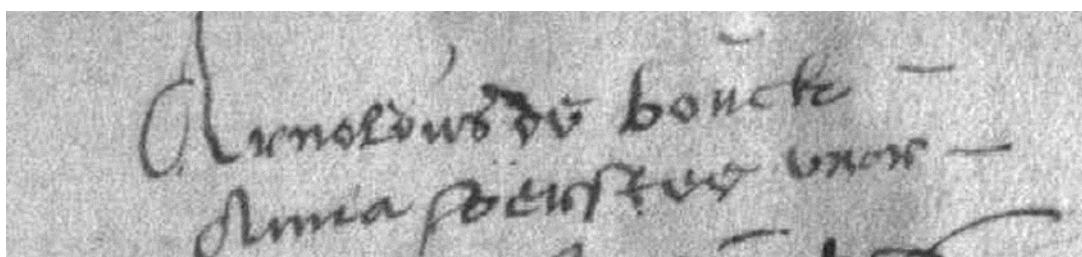
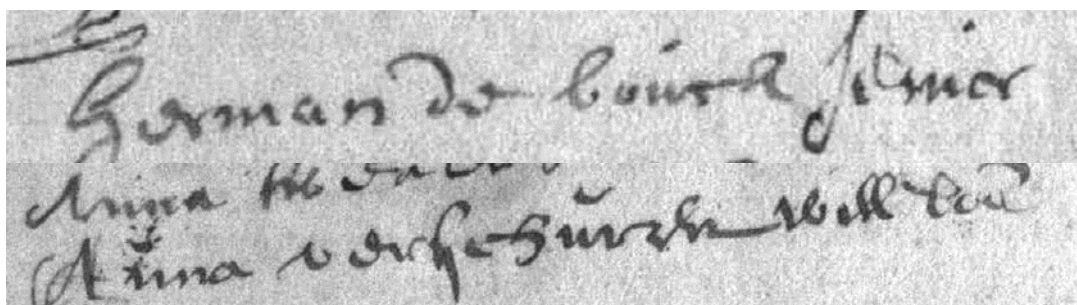
De heer Cosmas de Prant en zijn dame Margareta van Horne zijn als eersten vermeld, samen met hun naaste familie en een deel van hun 'hofhouding'.

Andere notabelen waren o.a. Adrianus Goetens, die op dat ogenblik meier van Blaasveld was en Andreas Verschueren, zijnde de koster aldaar.

Uit onze eigen stamboom vonden wij o.a. volgende namen terug

Herman de Bouck, senior (de oude), schepen van Blaasveld en zijn echtgenote Anna Verschueren ex (uit) Willebroek, de ons momenteel oudst bekende voorouders en hun zoon **Arnoldus de Bouck** en Anna Versteer zijn uxor (echtgenote), van wie Wouter De Boeck en Etienne De Boeck beiden afstammen via twee takken gevormd door 2 zonen van Arnoldus en Anna:

In Blaasveld werd destijds de naam 'De Boeck' altijd nog als 'De Bouck' geschreven.

Nabeschouwing

Iedereen die onderzoek doet naar voorouders in Blaasveld zal zeker ook namen kunnen terugvinden op deze manier en laat toe een familiegeschiedenis of een kroniek een beetje te stofferen met bijkomende gegevens.

Broederschappen ontstonden massaal vanaf de 17de eeuw als vereniging van leken voor het bevorderen van de eredienst, van de devotie tot bepaalde heiligen, voor het organiseren van bedevaarten of zelfs voor het stimuleren van eerder economische en sociale doelstellingen onder de bescherming van een patroonheilige⁶ of rond de verering van een relikwie. De oprichting ervan gebeurde meestal onder impuls van de plaatselijke machthebbers in samenspraak met de (katholieke) geestelijkheid, omdat zij op die manier allebei controle hielden over hun onderdanen en hen toch een zekere vorm van autonomie en zelfcontrole toelieten.

Broederschappen waren een instrument tijdens de Contrareformatie⁷, als reactie op de Protestantse Reformatie, om leken meer en rechtstreeks te betrekken bij de hervormingen van de Katholieke Kerk, die in de 2de helft van de 16de eeuw waren opgestart, na het Concilie van Trente (1545-1563), deels om ook een aantal wantoestanden in de Kerk te bekampen.

10 september 2023 viering 700 jaar parochie Blaasveld

Auteurs: Wouter en Etienne De Boeck

⁶Bron: <http://193.190.219.59/docs/depots/antwerpen-beveren/archievenoverzicht-rijksarchief-antwerpen.pdf>

⁷Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Contrareformatie>

Gevangene nr. 56: Jacques Ochs

Jacques werd geboren in Nice (Frankrijk) op 18 februari 1883, hij was een Joods-Belgische schermkampioen en portretschilder van Franse afkomst. Zijn ouders waren muzikanten uit Duitsland. Het gezin verhuisde naar Luik in 1893. Jacques mocht van zijn ouders 's avonds tekenles volgen aan de Académie des Beaux-Arts van Luik. Hij liep ook school aan het Collège Saint-Madelin te Visé en aan het Athénée van Herve.

Voor de oorlog was Ochs een briljant schermer en won hij talrijke evenementen in binnen- en buitenland. Hij won in 1912 in Stockholm een gouden olympische medaille en in 1914 te Barcelona de titel van wereldzwaardvechter.

In 1920 werd hij leraar aan de Académie des Beaux-Arts te Luik waarna hij in 1934 van deze Academie directeur werd.

Jacques Ochs werd een vermaard kunstschilder in België. Hij schilderde vele portretten en schilderijen van staatslieden. Hij was ook een bekende Karikaturist met bijlagen in het dagblad *Le Figaro* en het Brusselse magazine *Pourquoi pas?* Verder publiceerde hij ook in *La Nation Belge*, *Le Petit Parisien* en *Le journal de Liège*.

Als kunstenaar waarschuwde hij tegen het fascisme als politiek gedachtengoed. Hij werd aangehouden na verraden te zijn door een kunstenaar met rechtse strekking.

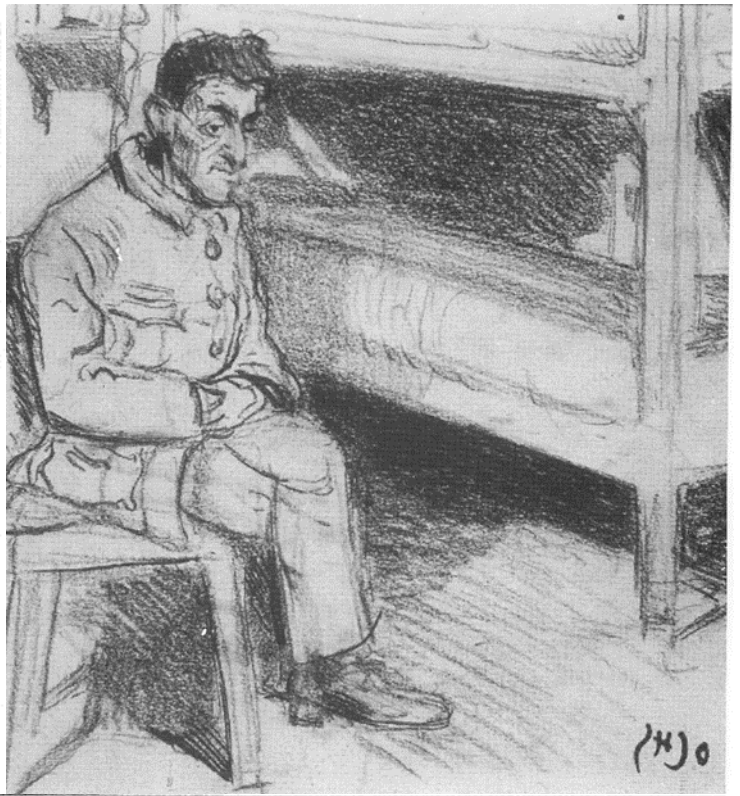
Na de inval door het Duitse leger in mei 1940 werd Ochs aangehouden in de Academie op 17 november 1940 en een maand later op 17 december 1940 werd hij opgesloten in het Fort van Breendonk.

Na Wereldoorlog I trad Ochs op als professor aan de Académie des Beaux Arts te Luik waar hij van 1921 af de Schildercursussen leidde.

In mei 1940 week hij uit naar Frankrijk en keerde later terug naar Luik vóór hij op 20 november 1940 door de Gestapo gearresteerd werd en overgebracht naar Breendonk waar hij werd opgesloten van december 1940 tot februari 1942.

Tijdens zijn opsluiting tekende hij zeer ontroerende schetsen en portretten over zijn medegevangenen en het gevangenisleven. Deze portretten werden gepubliceerd in 1947. De schetsen getuigden over de barre en onmenselijke levensomstandigheden waarin de gevangenen moesten leven.

Van februari 1942 tot juli 1944 stond Ochs onder huisarrest en stortte zich terug op de schilderkunst voordat hij opnieuw werd gearresteerd op 4 juli 1943 tot aan de bevrijding. Hij werd wegens zijn slechte gezondheid opgenomen in het militair hospitaal te Antwerpen (eind december 1941 tot eind februari 1942). Twee maanden later keerde hij terug naar Breendonk en wordt daarop vrijgelaten. Hij slaagt erin zijn tekeningen, met behulp van een Vlaamse SS'er uit het kamp te smokkelen. Jacques Ochs overleed te Luik op 3 april 1971.

Reproducties van enkele tekeningen van Jacques Ochs. Uitgegeven door het Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk.

Bronnen:

Maak kennis met Wallonië. Wikipedia.

Jacques Ochs, Wikipedia.

Jacques Ochs – Breendonk 7/12/1940 – 20/02/1942. Tweetalig. Te koop: Fort van Breendonk, 20,00 euro.

René Pattyn

Ere-Leden

AERTS Rudy	VILVOORDE	REYNTIENS Marli	WILLEBROEK
ANCIAUX Bavo	WILLEBROEK	SCHAERLAECKEN Theo	WILLEBROEK
BUGGENHOUDT	WILLEBROEK	SIEBENS Marcel	RUMST
COENJAERTS Rafael	WILLEBROEK	VAN DE VLIET Frans	WILLEBROEK
DE CAUWER Luc	VILVOORDE	VAN DER AUWERA-TAFFIJN	WILLEBROEK
DE JONGHE - TORFS	HEINDONK	VAN DER JEUGHT François	WILLEBROEK
DE MAEYER Danny	WILLEBROEK	VAN DESSEL Annie	WILLEBROEK
DELETTE Alfred	WILLEBROEK	VAN DYCK Georges	KEERBERGEN
FOQUE Guy	WILLEBROEK	VAN DYCK Rudiger	WILLEBROEK
HAUCHECORNE Viviane	WILLEBROEK	VAN HOOYMISSEN Carl	WILLEBROEK
HENS Werner - DE HEEL	WILLEBROEK	VAN HUMBEECK Luc	WILLEBROEK
HEYMANS Jef	WILLEBROEK	VAN NOTEN Yves	HINGENE
MUYSHONDT-VAN MOER	WILLEBROEK	VLEUGELS-BREMS Georges	KONTICH

Steunende Leden

BROOS Jan	WILLEBROEK	STEVENS Isidoor	WILLEBROEK
CALUWE Ludwig	ESSEN	TEMMERMAN Josephine	WILLEBROEK
DALLE-HAUCHECORNE	WILLEBROEK	THYSEBAERT Jozef	TEMSE
DE BACKER Ivo	BERCHEM	VAN ASBROECK Jan	KLEIN WILLEBROEK
DE BOECK Etienne	PUURS	VAN AUWENIS-PINTENS	WILLEBROEK
DE BORGER Antoinette	BLAASVELD	VAN DEN BOGAERT Claire	WILLEBROEK
DE BORGER Ariane	WILLEBROEK	VAN DER AA Eric	TISSSELT
DE BRUYN Erik	WILLEBROEK	VAN DER KRIEKEN Hendrik	MECHELEN
DE BRUYN Irma	WILLEBROEK	VAN DER TAELEN-DE BOECK	WILLEBROEK
DELALIEUX Sophie BVBA (dokter)	KAPellen	VAN INGELGEM Irena	BLAASVELD
DERYCKE Noel dokter	GENT	VAN PRAET-DAMMAN	BREENDONK
DEZAEGER A.	WILLEBROEK	VAN ROY-DE WITTE	WILLEBROEK
FRANS Victor-WOUTERS	HEINDONK	VANDAELE Hendrik	WILLEBROEK
GEUENS Natalie	BREENDONK	VERBEECK PORTUAL	HEINDONK
HOOFD Julien	RUMST	VERBIST Edith	DEURNE
HUYSMANS Agnes	TISSSELT	VERBRUGGEN Luc	MALLE
JORDAENS Flor	PUURS	VERELST Jozef	WILLEBROEK
LEYS Kim	TISSSELT	VERSTREPEN Christiaan	WILLEBROEK
MEES Albert	WILLEBROEK	WAUMANS Eddy	OPPUURS
PEETERS Jan	BREENDONK	WYMEERS Harry	WILLEBROEK

**Bedankt aan alle abonnees
en sponsors voor de steun aan
onze vereniging!!**

De Genealogische en Heemkundige Kring

Vaertlinck vzw, Willebroek

Secretariaat: Molenweg 24 – 2830 Willebroek

Verzamelt:

Alle documenten over Willebroek met inbegrip van Blaasveld, Heindonk en Tisselt, zoals oude weekbladen, zichtkaarten en foto's;

Alle documenten over inwoners van deze gemeenten, doodsprentjes, doodsbriefen, familiearchief, akten van aankoop of verkoop.

Doe deze waardevolle voorwerpen niet weg maar verwittig één onzer bestuursleden.

U kan gewoon een e-mail zenden naar de secretaris:

rene.pattyn@telenet.be of info@vaertlinck.be

上海酒家

CHINEES RESTAURANT

SHANGHAI

Stationsplein 2
2830 Willebroek
Tel. 03 886 74 96

Ruime parking

Heeft u allergenen gelieve dit te melden
bij bestelling wij trachten u zo goed
mogelijk verder te helpen

Maandag		17u30 - 21u30
Dinsdag		Gesloten
Woensdag	12u00 - 14u00	17u30 - 21u30
Donderdag		Gesloten
Vrijdag		17u30 - 21u30
Zaterdag		17u30 - 21u30
Zondag	12u00. - 14u00	17u30 - 21u30

Overwinningstraat 87 – 2830 Willebroek

+32 3 886 43 39 – info@groepkerremans.be

www.groepkerremans.be

ELECTRO W. CLEEMPUT N.V.

- ALGEMENE ELECTRICITEITSWERKEN
RENOVATIE/NIEUWBOW
- VERLICHTING
- VERWARMING
ERKEND VERDELER DIMPLEX
- HUISHOUDTOESTELLEN

Overwinningstraat 102 | 2830 Willebroek
tel. 03 886 77 37 | info@electrowcleemput.be

van dyck

bed - bad - keukenlinnen - ondergoed - nachtkleding
naaiboetiek - modeaccessoires

A. Van Landegemstraat 41
2830 Willebroek
Tel. 03/886.60.82

Ik lees Vaertlinck Contact al jaren van A tot Z en raad het aan elke Willebroekenaar aan. Een abonnement kan al vanaf 20 euro

Met genegen groet,
Georges Van Dyck op zijn 94ste.

Rijwielen
CLAESSENS

Mechelsesteenweg 8
(aan de brug)
2830 Willebroek

Tel: 03/886 62 70 - 03/886 38 51

Openingsuren:

Dinsdag tot Vrijdag
09.00 tot 12.00 en van 13.30 tot 18.30

Zaterdag
09.00 tot 12.00 en van 13.30 tot 17.00

Maandag en Zondag
Gesloten

BROODJES - KOFFIE - SALADBAR

EV!

BROODJES - WARME SNACKS - KOUDE SCHOTELS
- ONTBIJT - ONTBIJTMANDEN - BROODMANDEN -
KOFFIE - SALADBAR

Vanzelfsprekend leveren wij aan bedrijven.
Ook voor bedrijfsevenementen, meetings en privéfeesten
hebben wij de perfecte oplossing.

Bespaar uw kostbare tijd door uw broodjes telefonisch te
bestellen

Maak tevens gebruik van onze **SPAARKAART!**

OPENINGSUREN

maandag van 9 - 15u	donderdag van 9 - 15u
dinsdag 9 - 15u	vrijdag van 9 - 15u
woensdag van 7 - 15u	zaterdag van 9 - 15u

zon- en feestdagen GESLOTEN!

L. De Naeyerplein 5, 2830 Willebroek
03 434 20 33 • 0485 36 11 27

Meubelen

J. Van den Bergh

TOONZAAL Meubelen J. Van Den Bergh nv

DÉ VERDELER VAN HET BELGISCHE MEUBEL IN UW STREEK!

Meubelen J. Van den Bergh

Brielen 5
2830 Tisselt (Willebroek)
Tel.: 03 886 66 03

Openingsuren: maandag t/m zaterdag
van 10u00 tot 18u00.
Zondag van 13u30 tot 18u00
Donderdag gesloten

www.meubelenvandenbergh.be

JUWELEN
UURWERKEN

Jan Maes

L. De Naeyerplein 31
2830 Willebroek
03 886 86 26

Bruul 85
2800 Mechelen
015 20 15 21

www.jan-maes-mechelen.be

BOEKSKE

Overwinningstraat 76 - Willebroek

Tel. 03/886.73.84

**Krantenronde
voor 7uur geleverd**

Kristel & Robert
De Maeyer
Visspecialzaak
Traiteur

Openingsuren
wo tot vrij 9u-18u
zat 9u-17u
zon 9u-12u

Ook open op Teestdagen 9u-12u
ma & di gesloten

Vooruitgangsstraat 106 - 2830 Willebroek

Tel: 03 860 93 31

www.visspecialzaak.be

info@visspecialzaak.be

Alle dagen culinair feest

Onze traiteurdienst - voor elke gelegenheid

www.inforegio.be/bloemenwinkel-het-groene-huis-willebroek

Het
Groene
Huis

bloemen & planten

OPENINGSUREN

maandag	12u-18u
dinsdag	gesloten
woensdag	9u30-18u
donderdag	9u30-18u
vrijdag	9u30-18u
zaterdag	9u30-16u
zondag	8u30-13u

Bruidswerk

Geschenken

Grafdecoraties

Bloemschik cursussen

Overwinningstraat 163b, 2830 Willebroek

Tel: 03 860 10 17 GSM: 0478 480 735

KBC Verzekeringen. Altijd een stapje voor.

Je dromen helpen waarmaken en beschermen?
Bij Verzekeringen Spiessens & Wuyts BV helpen we je graag
op weg. We luisteren naar je plannen en bekijken samen
welke verzekeringsoplossingen het best bij je passen.
Maak dus gerust een afspraak, je bent van harte welkom!

KBC Verzekeringen Spiessens & Wuyts BV
A. Van Landeghemplein 1
2830 Willebroek
kantoor.spiessens.wuyts@verz.kbc.be
Ondernemingsnummer BE 0403 552 563

Verzekeringen.
Beweegt met je mee.

MT PRINT FACTORY

ALLE DRUKWERK
GRAFISCH ONTWERP
PRINTEN - SCANNEN
RECLAME EN SIGN
BEDRUKT TEXTIEL

Bestellingen en info

www.mtprintfactory.be

print@mtprintfactory.be

Nieuw: pick up kast!

Dendermondsesteenweg 151/4 - 2830 Willebroek

Afhalen te Willebroek of Londerzeel

op een moment dat u past!

03 866 25 25 - 0468 16 30 64

